

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Nyírparasznyai Általános Iskola

150002

2016.

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TARTALOM

BEVEZETÉS	4
1. NEVELÉSI PROGRAM	10
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai	10
ALAPELVEK	10
1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai	18
FELADATOK	18
1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	25
1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	30
1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	44
1.5.1. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők	44
1.5.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók	46
1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók	48
1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetséggondozás	65
1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	65
1.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	72
1.8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	78
1.9. A felvétel és az átvétel szabályai	83
1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	85
1.11. Esélyegyenlőség megteremtésének lehetősége a TÁMOP-3.3.8-12/2-2012-0008 azonosító számú, „A segítségével	89
2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	91
2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői	91
2.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai	100
2.3. A választható tantárgyak, foglalkozások	103
2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	103
2.5. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	106
2.6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	107
2.6.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	108
2.7. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése	110
2.8. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	115

2.8.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai	125
2.8.2. Oktatási eredményvizsgálatok	127
2.9. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	127
2.10. A tanulók továbbhaladása	132
2.11. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	132
2.12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	133
2.13. Projektoktatás	136
2.14. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	137
3. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	140
3.1. A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata	140
3.2. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai	140
3.3. A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék	141

BEVEZETÉS

Az iskolában a nevelő-oktató munka a pedagógiai program alapján folyik. A program az iskola pedagógiai *stratégiai terve*, amely hosszú, - illetve középtávra meghatározza – az intézményben működő évfolyamok számához igazodva – az iskolában folyó nevelés-oktatás rendszerét: céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait és tevékenységeit. A pedagógiai program így az iskola szakmai önmeghatározásának a legfőbb dokumentuma, s egyben szakmai autonómiájának a biztosítója is. Ebben az értelemben a pedagógiai program a nevelőtestületünk alaptörvénye – a különböző belső szabályzatok, tervek ezen a dokumentumon alapulnak -, valamint tájékoztató az iskolahasználók számára, amennyiben leírja, hogy mit ígér az intézmény, milyen ellátást, oktatást kapnak az iskola tanulói.

Az új Nat-ban megfogalmazódó fejlesztési feladatok és közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza első évfolyamon kezdődik és a nyolcadik évfolyam végéig tart.

Két részre tagolódnak:

- az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó tagozat,
- az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat.

A pedagógiai programban foglaltak akkor valósulnak meg, ha hozzákapcsolódva évente megtörténik az aktuális célok meghatározása s az ezekhez kapcsolódó feladatok teljesülnek.

Iskolánk Pedagógiai Programja meghatározza intézményünk működését, céljainkat, azok eléréséhez szükséges módszereket, eszközöket, melyek összhangban állnak a 2011. évi köznevelési törvénnyel, a 20/2012. évi EMMI rendelettel, valamint a 326/2013. évi kormányrendelettel. A Pedagógiai Program különös tekintettel a 20/2012. évi EMMI rendelet 7.§-ának figyelembevételével készült.

Az iskola pedagógiai programja meghatározza:

- az iskola nevelési programját - ennek keretén belül az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai értékeit,
- valamint a helyi tantervén keresztül az oktatási koncepcióját.

Nyírparasznyai Általános Iskola:

Iskolánknak van múltja és hagyománya.

Az iskola története kötelezi az iskola vezetőit, pedagógusait, hogy a nevelő és oktató munkában kiemelt figyelmet fordítsanak a lakóhely, a nemzet történetének és hagyományainak megismertetésére, a haza iránti szeretet felébresztésére, a különféle világnézetű emberek cselekvő együttélésének gyakoroltására.

Az iskola fenntartója:

Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, 1055 Budapest, Szalay u. 10-14. Mátészalkai Tankerület.

A fenntartó által kiadott alapító okirat szerint alapfeladat a település tanköteles korú gyermekeinek általános műveltségét megalapozni.

E feladat megvalósítása érdekében, az intézményben 8 évfolyamos általános iskola működik.

Kivonat a Nyírparasznyai Általános Iskola alapító okiratából:

- **Az intézmény típusa:** általános iskola,
- **Az intézmény évfolyamainak száma:** 8.
- **OM azonosítója:**033520

A köznevelési intézmény tevékenységei:

- alapfokú oktatás, általános iskolai nevelési oktatás
- magyar nyelvű cigány nemzetiségű oktatás 1-8. évfolyamon
- nyelvoktató nemzetiségi nevelés, oktatás (romani nyelv)
- **képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés**
- **sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása integrált formában 1-8. évfolyamon**

A 110/2012. kormányrendeletben megfogalmazottaknak megfelelően:

„A nemzetiségi nevelés és oktatás elvei

A nemzetiségi nevelés és oktatás célja a tanulók nemzetiségi közösséghez tartozásának erősítése. Ezt a célt az iskola a nemzetiségi nyelv és kultúra közvetítésével éri el a következő elvek szerint:

- a helyi tantervekben megjelenő kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozásokon túl felhasználható időkeret a kötött nyelvi és népismereti óraszám miatt általában kisebb az általánosnál; ezt a hátrányt a műveltségi területek erőteljesebb integrációjával, a kiemelt fejlesztési feladatok átgondolt megjelenítésével kell a helyi tantervi szabályozás szintjén kiegyenlíteni;
- az óraterv kialakításakor biztosítani kell egy idegen nyelv oktatását is;
- az iskola nevelő és oktató munkája arra irányuljon, hogy a készségek kialakítása és a képességek fejlesztése az általános követelmények szerint érvényesüljön minden műveltségi területen;
- a speciális követelményekre vonatkozóan további eligazítást *A nemzetiség iskolai oktatásának irányelve* ad.

Tanórai foglalkozások közé került a hittan. A szülők választhatnak milyen felekezetű csoportba fog tanulni a gyermeke, amelyet az iskola biztosít számára.

Az iskola struktúrája

Az iskola egyszemélyű felelős vezetője az intézmény vezető. Munkáját az intézmény vezető helyettes segíti.

A tanárok által alkotott szervezetek:

- Tantestület,
- Munkaközösségek.

Az iskola vezetősége a következő személyekből tevődik össze:

- intézmény vezető
- intézmény vezető helyettes
- munkaközösség-vezetők, diákönkormányzat vezető

A diákok szerveződési szintjei:

- osztályközösségek,
- diáktanács – DÖK képviselői

Szülői Munkaközösség (SZMK):

- Az SZMK képviseli az intézményben tanuló gyerekek szüleit.

Az iskola küldetésnyilatkozata

„A gyerekevelés és tanítás során az legfontosabb, hogy egy gyerek mindig tudja, akkor is szeretik őt, ha nem tökéletes, és hogy ezen képes javítani. Ez olyan bizalom a felnőtt részéről, amit minden korú gyerek megérez. Hogy hisznek benne.

Tévedhet és hibázhat.

Nem kell tökéletesnek lennie.

A világ sem az.”

Tari Annamária

Az iskola jövőképe

Az iskola legyen	
<i>Az emberi magatartás általános értékei szerint:</i>	<i>A helyi értékek meghatározása szerint:</i>
• értékrendjében emberközpontú, humanista,	• törekednünk kell arra, hogy a nevelő- oktató munkánkat a küldetésnyilatkozatunkban és jövőképünkben megfogalmazottaknak megfelelően végezzük,
• tanulóinak elsősorban az EMBER tiszteletén, megértésén és szükség szerinti segítésén alapuló értékrendet közvetít	• az intézményünk céljai, feladatai, eszközei, eljárásai, a kompetenciafejlesztő területeink deklarálásának megvalósulási színtere legyen,
• a másság elfogadásán alapuló humanista értékekkel rendelkező magatartásformát preferáló intézmény, ahol a gyermeket nem érheti semmilyen okból hátrányos megkülönböztetés,	• a személyiség fejlesztésben meghatározó szerepet töltsenek be a jó szokások, a példaképek, eszményképek és meggyőzések - ehhez partnernek kérjük a szülői házat, a családot,

• olyan hely, ahol értéként preferálják az aktivitást, kezdeményezőkézséget, döntési képességet,	
• innovatív - mert ezek olyan tulajdonságok, amelyek birtokában a tanulók irányítani képesek majd későbbi életüket	• törekednünk kell arra, hogy intézményünk hírnevét folyamatosan növeljük, nevünket minél szélesebb körben tegyük ismertté a kerületi oktatásügyben és a közéletben
• olyan, hogy a tanulói a sokoldalú személyiségfejlesztés révén maguk is aktív részeseivé válhassanak egy derűs, harmonikus iskolai közösségnek.	

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

ALAPELVEK

- Iskolánk nevelő – oktató munkájában a demokratizmus, a humanizmus, az egyén tisztelete, a lelkiismereti szabadság, a személyiség fejlődése, az alapvető közösségek (család, nemzet, az európai nemzetek közössége, az emberiség) együttműködésének kibontakoztatása, a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok és a nemek egyenlősége, a szolidaritás és a tolerancia értékei hatják át a tanítási-tanulási folyamatokat;
- alapvető jelentőséget tulajdonítunk a kulcskompetenciák kialakításának, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kiművelésének;
- kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző kultúrák iránti nyitottságra;
- pedagógiánk elfogadott alapelve: a komplexitás elve, azaz annak állandó figyelembevétel, hogy a nevelés során biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek hatásával kell számolnunk;
- a nevelés két alapvető tényezője: a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vesz részt a folyamatban, közöttük aktív kölcsönhatás van;
- a nevelő vezető, irányító, kezdeményező szerepe érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében;
- a közösségek biztosítanak teret a növendékek önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához;
- az iskola valamennyi dolgozója és tanulója kölcsönösen tiszteletben tartja egymás emberi méltóságát;
- minden iskolai tevékenységünket - az oktatás és nevelés terén egyaránt - a gyermekek okos szeretete hatja át; iskolánk a fiatalokat felkészíti az önálló ismeretszerzésre és önművelésre, ennek feltétele a tanulási képességek és szilárd alapkészségek kialakítása;
- a tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;

- alkotó pedagógiai klímát teremtünk az eredményes munka érdekében;
- minden tanulónak biztosítjuk az egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az önmegvalósítás lehetőségét;
- az egyéni szükségletek szerint megfelelő feltételeket nyújtunk gyermekeinknek a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez;
- minden támogatást megadunk ahhoz, hogy tanítványaink elsajátítsák az élethosszig tartó tanulás alapjait, valamint a folyamatot megkönnyítő képességeket, készségeket és kompetenciákat: a szövegértési – szövegalkotási, matematikai – logikai, szociális, életviteli és környezeti, az életpálya-építési, idegen nyelvi, valamint az infó-kommunikációs technológiákat;
- a kompetencia alapú oktatás során az ismereteket – készségeket és attitűdöket kölcsönhatásban fejlesztjük;
- hatékony felzárkóztató munkával támogatást adunk a szocio-kulturális hátrányok leküzdéséhez;
- differenciált képességfejlesztés, a tanulás motiválása, saját egyéni, hatékony tanulási módszerek kialakítása, készségfejlesztés;
- tanulói kompetenciák kialakítása (tárgyi, módszertani, szociális, önfelkészítő kompetencia);
- iskolánk segíti a világban való eligazodást az idegen nyelvek oktatásával;
- az általános társadalmi modernizációt követve lépést tartunk az informatikai forradalommal;
- az egyéni adottságokat figyelembe véve kialakítjuk tanítványainkban a teljesítményorientált beállítódást, az önálló tanulás képességét;
- a nevelési - oktatási folyamatokban következetes „emberléptékű” követelményeket támasztunk;
- a szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztését az ember és társadalom műveltségi blokk mindhárom aspektusa szolgálja: a történelem, az emberismeret és a társadalomismeret (jelenismeret);
- megalapozzuk a konstruktív életvezetés, az egyéni életpálya-építés és egészséges életmód készségét;
- megismertetjük és fejlesztjük az élethosszig tartó egészségtudatos fizikailag aktív életvezetést, amely igényt teremt az öntevékeny testedzésre, önálló sportolásra és motoros önkifejezésre, fejlesztve a problémamegoldó és kritikus gondolkodást, önismeretet, önkontrollt;

- megalapozzuk, és képességekhez mérten fejlesztjük az egységes természettudományos szemléletet (tantárgyak közötti összefüggések), kognitív képességeket, amely alapján alkalmazás szintű tudást közvetítünk a tanulóknak;
- a természettudományos kompetenciák fejlesztésén belül hangsúlyt fektetünk a környezeti nevelésre, környezettudatosságra;
- reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irány illetve pálya kiválasztását;
- a kommunikációs - és viselkedéskultúra elsajátításával kialakítjuk a tárgyi és személyes világukban való eligazodás képességét;
- alapvető értékek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét;
- a képesség-kibontakoztató felkészítés a személyiségfejlesztés, a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyének növeléséhez;
- széleskörű általános műveltség, ismeretek nyújtása;
- egyenlő hozzáférés, esélyegyenlőség biztosítása a képesség szerinti differenciálás elvének érvényesülése;
- az „egész életen át tartó tanulás” megalapozása, kompetenciafejlesztés (képességek, ismeretek, attitűdök – viszonyulások fejlesztése);
- intézményünk csak akkor lehet eredményes, ha a szülők és a gyerekek minden méltányolható szükségleteinek és elvárásainak megfelel;
- elfogadjuk, hogy gyermekeink különböző háttérrel rendelkeznek;
- azért dolgozunk, hogy az intézményeinkben minden gyerek szükségletei szerint megkapja a számára legmegfelelőbb fejlesztést ahhoz, hogy az életben megállja a helyét;
- a gyerekek számára biztonságos, támogató légkört teremtünk;
- fontos számunkra, hogy tanulóink testileg és lelkileg egészségesek legyenek;
- tiszteljük az alapvető emberi értékeket és alapot adunk az erkölcsös emberi élethez;
- védjük és tiszteljük a kultúra és a természet értékeit;
- önismereten alapuló jövőképet alakítunk ki;
- reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irány illetve pálya kiválasztását;
- a kommunikációs - és viselkedéskultúra elsajátításával kialakítjuk a tárgyi és személyes világukban való eligazodás képességét;

CÉLOK

Pedagógiai tevékenységünk célja mindazoknak az intellektuális és emberi – erkölcsi értékeknek a kialakítása tanítványainkban, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja.

Célok az alapfokú nevelés-oktatás alsó tagozatára:

- az iskola a kisgyermekben óvja és fejlessze a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot;
- vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- tegye fogékonnyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a társadalom értékei iránt;
- az iskola adjon teret a gyermekjáték- és mozgás iránti vágyának;
- az iskola segítse a gyermek természetes fejlődését, érését;
- az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen;
- társas kapcsolataikat hassa át az egymás iránti tisztelet, fogadják el a szabályokat és megállapodásokat, alkalmazzák a kulturált együttélés normáit, tudjanak együttműködni másokkal;
- szeressék és óvják természeti környezetüket;
- az olvasás iránti kedv felkeltése, fenntartása;
- mélyrehatóan alapozzuk meg az alapkészségek elsajátítását;
- a közösségfejlesztő magatartás és tevékenység szükségleteinek kialakítása a személyiségben;
- a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerinti – egyénre szabott fejlesztése;
- újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése;
- digitális írástudás elterjesztése;
- önálló intézményi innováció megvalósítása, folyamatossá tétele.

Célok a nevelés-oktatás felső tagozatára:

- folytassa az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését;
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegye figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz két, pedagógiaileg elkülöníthető periódusra tagolódik;
- vegye figyelembe, hogy a 10 -12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz;
- vegye figyelembe, hogy 12 – 14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás;
- az alapkészségek kimunkálása (írás, értő olvasás, számolás, beszéd) és differenciált fejlesztése;
- a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket - érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a továbbtanulásra;
- a tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a társadalomba való majdani beilleszkedésre;
- alapozza meg a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására;
- magas színvonalú és sokrétű ismeretátadással fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó képességét, készségét és a kreativitását;
- a tanítási – tanulási folyamat strukturált tudást közvetítsen: az ismeretek megszerzésének, a megértés, az alkalmazás és magasabb műveleti szintű alkalmazás képességének kialakításával;
- tudatosítsa a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, erősítse meg a humánus magatartásmintákat, pozitív szokásokat, és a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség kiteljesedését;
- segítse diákjait abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberekké válhassanak;
- elégedett, magabiztos, optimista és felelősséget vállaló embereket akarunk nevelni;
- az emberismeret az etika, az antropológia és a pszichológia alapfogalmainak, értelmezési kereteinek bemutatásával járuljon hozzá a tanulók önismeretének elmélyítéséhez;
- a személyiségfejlesztés céljait szolgálja a tevékenységre nevelés (tanulás, munka, közéleti- és szabadidős tevékenységek), a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarat- és testi, a nyelvi-kommunikációs, a matematikai, a természettudományos; a történeti, társadalmi,

politikai, az esztétikai, a szomatikus és a technikai nevelés területei) és a szükségletek alakítása képezze;

- fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek;
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségekben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját;
- a nevelési folyamat gyakorlati módon igazolja a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékét;
- jellemezze munkánkat egyfelől a következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság;
- a pedagógiai munka középpontjában tehát a személyre szóló fejlesztés álljon;
- a tárgyi tudás mellé a gyermekek szerezzék meg mindazokat az együttműködési, kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és a mások számára hasznosítani tudja;
- a gyermekekben alakuljon ki a reális önértékelés képessége, a teljesítmény- és sikerorientált beállítódás, az egészséges önbizalom és a kockázatvállalás bátorsága;
- a „tanulás tanulása” és az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása minden gyermek számára elérhetővé váljon,
- az informatika alkalmazása és az idegen nyelvek tanulása iránti igény fejlesztése is járuljon hozzá az alapműveltség kialakításához;
- alakítsa ki az egyéni életélés kultúráját, a konstruktív életvezetés képességét;
- ismerje és alkalmazza a közösségi együttélés pozitív magatartásformáit;
- legyen képes az asszertív (egészségesen önérvényesítő) viselkedésre, ugyanakkor tanúsítson önuralmat, toleranciát másokkal szemben;
- személyiségében legyen: humánus, erkölcsös, fegyelmezett, kötelességtudó, nyitott, kreatív;
- alakítsa ki a saját hatékony tanulási stratégiáját, célszerűen alkalmazza a tanulási módszereket;
- a közösségfejlesztő magatartás és tevékenység szükségleteinek kialakítása a személyiségben;
- a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerinti – egyénre szabott fejlesztése;
- újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése;

- digitális írástudás elterjesztése;
- önálló intézményi innováció megvalósítása, folyamatossá tétele.

Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében

- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerint – egyénre szabott fejlesztése.
- Az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.
- Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használhatnak a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és alkalmazhatnak különböző cselekvésformákban.
- Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
- A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén.
- Tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. Felkészítjük őket az esetleges kudarcok elviselésére is.
- Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéne fontosságával.
- Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a tanulóban.
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, az értékes alkotások iránti igény megalapozása.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és az életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségeit kimunkáló pedagógiai tevékenység.
- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.

- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre.

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai, a pedagógusok, osztályfőnökök feladatai

Iskolánk nevelési célja a tanulók személyiségének formálása, esélyeinek növelése, kibontakozásuk támogatása.

FELADATOK

- Lehetőség szerint már az intézménybe lépéskor és a felsőbb évfolyamba kerüléskor tájékozódni kell a gyermek személyiségéről, képességeiről, egészségi állapotáról, családi körülményeiről.

Akkor tekintjük sikeresnek, ha bemeneti mérés és a hozzáadott pedagógiai érték vizsgálata ezt igazolja.

A feladatot akkor oldottuk meg, ha a gyermek sikeresen beilleszkedett az új közösségbe, tanulmányi eredménye megfelel a képességeinek.

- Pedagógusainknak lehetőséget kell biztosítani a kompetenciafejlesztő módszerek, eljárások elsajátítására, tudatosítására.
- Ki kell alakítani a kompetenciafejlesztés tárgyi feltételeit, és beépíteni elemeit az intézmény tevékenységébe.

Feladatunkat akkor oldottuk meg eredményesen, ha a tantestület tagjainak képzési kultúrájában növekvő tendenciával jelennek meg a kompetenciafejlesztés helyi tantervben részletezett elemei.

- A gyermekekkel el kell sajátíttatni az ismeretszerzéshez szükséges alap- és kulcskompetenciákat.

Munkánk eredményes, ha a gyermekek nagy része képes

~ az egyes tantárgyak szakkifejezéseit jól használva, választékosan kifejezni magát, helyzettől függően helyesen alkalmazni.

~ a megszerzett ismereteit a mindennapi életben hasznosítani,

~ problémáit képességeihez mérten megoldani,

~ a hagyományos információforrásokat és az informatika eszközeit tudatosan használni a tudása bővítésére,

- Az alapkészségek fejlesztésével, a hatékonyabb módszerek és a motiváltság következtében a tanulók szívesebben járnak iskolába, nő a teljesítményük.

Munkánk eredményes, ha a gyermekek nagy része

- ~ *szerepet ismételné járni*
- ~ *képes az elvárásoknak megfelelően teljesíteni.*

- A tanulóink már az általános iskolában szerezzék a jártasságot az informatika, a számítástechnika terén, alakuljanak ki és fejlődjenek digitális készségeik.

Munkánk eredményes, ha

- ~ *a pedagógusok használják az IKT (Információs és Kommunikációs Technológiák) eszközöket a tanítás-tanulás folyamatában.*
- ~ *a gyermekek megismerik az IKT eszközök használatát, lehetőség szerint képessé válnak alkalmazásukkal az önálló ismeretszerzésre, az információk elérésére.*
- ~ *a gyermekek nagy része eszközként használja a számítógépet, internetet tudásának gyarapítására.*

- A befogadó pedagógiai kultúra támogatása, szegregáció-mentes együttnevelési környezet kialakítása.

Munkánk akkor eredményes, ha

- ~ *az előítéletes megnyilatkozásokat a tanítók és pedagógusok elutasítják.*
- ~ *a differenciált képességfejlesztés megvalósul.*

- Bővíteni kell a tanárok és a diákok ismereteit, melyek segítik a harmonikus emberi kapcsolatok kialakítását, fejlesztését, fenntartását.

Munkánk akkor eredményes, ha

- ~ *a diákok között csökken a trágár szavak használata és a verekedések száma,*
- ~ *az egymás közötti vitás eseteket tanulóink képesek megoldani erőszak nélkül.*
- ~ *tanulóink bizalommal fordulnak hozzánk és kérik segítségünket konfliktus esetén.*

- Diákjainkban ki kell alakítani a reális énképet, és meg kell ismertetnünk őket az egyes foglalkozások jellemzőivel és követelményeivel.

Feladatunkat eredményesen oldottuk meg, ha

- ~ *tanulóink tudatában vannak képességeiknek,*
- ~ *érdeklődésüknek és képességüknek megfelelő iskolát, szakmát választanak.*

- Ki kell alakítani tanulóinkban, rajtuk keresztül családjaikban is az egészséges élet iránti igényt.

Munkánk akkor sikeres, ha

- ~ *a gyerekek táplálkozásuk során előnyben részesítik az egészséges ételeket és italokat,*
- ~ *tanulóink minden nap végeznek testmozgást,*

- ~ *felméréseink azt bizonyítják, hogy a gyerekek edzettsége életkoruknak megfelelő és folyamatosan fejlődik,*
- ~ *diákjaink tudatosan kerülnek a káros szenvedélyeket.*
- El kell érniük, hogy tanulónk csak tiszta és rendezett környezetben érezzék jól magukat.
A feladatot akkor oldottuk meg, ha
 - ~ *a gyerekek nem szemetelnek, és nem rongálnak; és szóvá merik tenni, ha más ezt teszi.*
 - ~ *a környezet megóvása érdekében szerzett ismereteiket alkalmazzák az intézményünkben és azon kívül is.*
- Tanulóinkat meg kell ismertetnünk hagyományainkkal, a magyarság helyével és szerepével Európa kultúrájában.
Munkánk akkor eredményes, ha minden tanulónk többsége
 - ~ *ismeri, tiszteli és őrzi hagyományainkat.*
 - ~ *nemzeti ünnepeinkről méltó módon emlékezik meg.*
 - ~ *rendelkezik ismeretekkel a határainkon túl élő magyarság helyzetéről.*
 - ~ *tisztában van az Európai Unió és benne hazánk szerepével.*
- A feladatok megvalósításának elsődleges színterei a tanórák. Tanulóinknak tanórán kívül is sokféle, változatos tevékenységet biztosítunk.
- A tanórán kívüli képzés lehetőségei:
 - ~ *délutáni tanulmányi idő alsó és felső tagozaton*
 - ~ *szakkörök, (tánc, angol, mentálhigiéné)*
 - ~ *iskolai sportkör,*
 - ~ *iskolaház*
 - ~ *könyvtár.*

A TÁMOP-3.3.8-12/2-2012-0008 azonosító sz. pályázathoz kapcsolódó egyéb új feladatok meghatározását jelen Pedagógiai Program tartalmazza.

Eszközök:

- Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- A tanulók problémamegoldó gondolkodásának, az összefüggések felismerésének fejlesztése az osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, a tantárgyak tananyagának elsajátítása során. A tanulók igényének kialakítása az egyéni ismeretszerzésre.

- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozásának támogatása. A munkafolyamatok megszervezése során a tanulók egyéni képességeinek figyelembevétele, egyéni, hatékony tanulási módszerek kifejlesztése.
- Elő kell segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben.
- Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.
- A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzetek teremtése.
- Ismert és elismert személyiségek által követésre méltó példák felmutatása.
- A személyes meggyőződés és világkép kialakítása, és érzelmi-szellemi megerősítésének elősegítése személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségek létrehozása, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejleszti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása.
- Azon hátrányoknak a csökkentése, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.
- A lassúbb ütemben fejlődő, lemaradó tanulók beillesztése – lehetőség szerint – korosztályuknak megfelelő tanulócsoporthoz való integrációjuk révén.
- Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása (inkluzivitás).
- A feladatok megvalósítását szolgáló eszközök, módszerek.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- Önálló intézményi innovációk megvalósítása, folyamatossá tétele.
- Az infokommunikációs technológia alkalmazásának folyamatos fejlesztése (internet, e-tananyagok, digitális projektmunkák).
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességének és kreativitásuknak a fejlesztése.

Nevelési céljaink megvalósítása érdekében minden pedagógus:

- Legyen tudatában annak, hogy elsősorban saját élete példájával nevel.
- Az iskolai élet egészére figyelve segítse a közösség tagjainak emberi kibontakozását.
- Személyi ügyekben a szeretetről és diszkrécióról se feledkezzen meg.
- Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejlessze szakmai és pedagógiai műveltségét.
- Tartson rendszeres kapcsolatot diákjai osztályfőnökével, nevelőtanáraival, szüleivel, többi tanárával.
- Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezett egész tanévi munkáját, a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és mind tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.
- Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
- Saját órájáról indokolt esetben az igazgatóval folytatott megbeszélés után tanulót elengedhet.
- Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- Ismeri és alkalmazza az iskola nevelési dokumentumaiban megfogalmazott elveket az ellenőrzés-értékelés feladataiban. Ezek szerint cselekszik.
- Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjében felmerülő elfoglaltságokba bekapcsolódik.
- A munkatervben előirt tanulmányi kirándulásokon, iskolai rendezvényeken részt vesz.
- A tantermekben, szertárban, tornateremben rendet biztosít, a leltározásban részt vesz.

Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

A pedagógus a tanuló értékeléséről a tájékoztató füzetten keresztül rendszeresen értesíti a szülőket.

A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzések beírását pótolja.

A pedagógusok helyi feladatai:

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai, hatásköre

Az azonos évfolyamra járó, azon belül közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösségek diákjai a tanórák - foglalkozások - túlnyomó többségét az órarend szerint közösen látogatják.

Az osztályközösség élén mint pedagógusvezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgatóhelyettes és az osztályfőnöki munkaközösség-vezető javaslatát figyelembe véve az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

A pedagógia elvei és gyakorlata szerint neveli tanítványait. Célzatosan összehangolja osztályokban a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon van. Tanítványai családi háttérének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva, formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.

Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken való részvételével).

Az osztályfőnök

- alaposan ismeri tanítványait,
- az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi,
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását,
- koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat,
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó nevelő tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pszichológus, logopédus, gyógytestnevelő, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus),
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,

- szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv/tájékoztató füzet útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat,
- saját hatáskörében - indokolt esetben - évi három nap távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a tanulók hiányzását,
- gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról,
- osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására és büntetésére,
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiséget a biológiai tényezők (öröklődés) és a környezeti, nevelési hatások együttesen határozzák meg, egymással szoros kölcsönhatásban. Minden személy beleszületik egy adott természeti, társadalmi környezetbe, amely annak minden hatótényezőjével együtt jelenik meg az egyén életében. A személyiségfejlesztés legfőbb színtere a nevelési-oktatási intézmény, ahol tudatosan alkalmazott módszerek segítségével a személyiségformálást hatékonyabbá kívánjuk tenni. A nevelői hatások a tevékenység (tanulói tevékenységek) folyamatába beépítetten valósulnak meg.

- A személyiséget fejleszteni nevelő- oktató munkánk során minden pillanatban tudjuk. Ehhez ismernünk kell a gyermeket, és szeretni őt annyira, hogy ne hagyjunk kihasználatlanul egyetlen lehetőséget sem a fejlesztésre.
- Igyekszünk megismerni a gyermek személyiségét, családi körülményeit, társai között elfoglalt helyét, és szociális kapcsolatrendszerét folyamatosan nyomon követjük. Ennek érdekében biztosítjuk a folyamatos információáramlást a családi ház és az iskola között.
- Intézményünkben tiszta, biztonságos, barátságos környezetet alakítunk ki. Ingergazdag és esztétikus környezet megteremtésével az ez iránti igényt kívánjuk kialakítani tanulóinkban hosszú távon.

- A gyerekekkel együttműködésre törekszünk, érzelmi és fizikai biztonságot teremtünk számukra. Bizalomteli légkör megteremtésével biztosítjuk, hogy problémáikat megosszák velünk, segítjük a hatékony problémamegoldás módszereinek elsajátítását és gyakorlását.
- A tanulók értelmi képességeit az életkoruknak legmegfelelőbb módszerekkel fejlesztjük, kooperatív módszerek alkalmazása.
- Kialakítjuk a gyerekek reális énképét és a helyes önértékelését.
- Céltudatos, határozott jövőképpel bíró személyekké neveljük tanulóinkat.
- Munkánk során fejlesztjük a gyerekek életpálya-építési és a szociális és életviteli kompetenciáit.
- Megtanítjuk diákjainkat a tanulás helyes módszereire, kíváncsiságát ébren tartjuk, motiváljuk.
- A gyerekeket az egészséges életmódra és a természet szeretetére, védelmére neveljük.
- Arra neveljük őket, hogy elfogadják a másságot. Toleráns, szabálykövető és összetartó közösséget építünk intézményünkben, akik az alapvető emberi értékeket ismerik, tisztelik és megtartják.
- A mindennapokban kialakuló konfliktusok hatékony és agressziómentes, higgadt megoldására neveljük diákjainkat.
- Egyértelmű követelményeket támasztunk, rendszeresen és következetesen ellenőrizzük, és fejlesztő értékelést alkalmazunk.

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét széles körűen fejlessze. Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket. Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére.

- Kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti Alaptanterv alapján

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmóddhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést az alkalmazásra.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását tekintjük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan vegyen részt a közügyekben.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, amely minden műveltségterületen jelentkezik. Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

- Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá az egészségmegőrzést is szervesen magában foglalja.
- Környezettudatos magatartás, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál.
- Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása (szociális kompetencia).
- Tanulásirányítás – önálló tanulás képessége.
- Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), amelynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.
- Értékkorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák), elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája.
- Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára.

1.4. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok, egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgálja, amelynek célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- a tanulók érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési tematika oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma
- A környezet egészsége
- Az egészséget befolyásoló tényezők
- A jó egészségi állapot megőrzése
- A betegség fogalma
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Balesetek, baleset-megelőzés
- A lelki egészség
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- A társas kapcsolatok

- A női és férfi szerep
- A családi élet
- Az anyaság, gyermekáldás
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- A média egészséget meghatározó szerepe
- Fogyasztóvédelem
- Iskola-egészségügy igénybevétele

Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Kiemelt felelősséggel tartozik az iskola, mint olyan intézmény, amely a tanulók ismereteinek, képességeinek és viselkedéseinek fejlesztésére hivatott. Az egészséges életmódra nevelést már kisgyermekkorban el kell kezdeni és az életfordulókon - serdülőkor - fokozottabban megerősíteni. A nevelési folyamatban nélkülözhetetlen - az alapvető értékek mellett – a testi-lelki-szociális egészség közvetítése, az élet egészségvédelme.

Jelentős szerepet kap benne a szülő, a család, az ifjúságvédő, a civil közösségek, sport- és egyéb egyesületek, média stb.

Az egészségkultúráltság maga az életmód. Az egészségvédelem szoros kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel, magatartással.

Már korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyermeknek az egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. Sokszor nincsenek tisztában a befolyásokkal, amelyek érik őket. Ezért fontos része az egészségnevelési programnak az is, hogy segítsen a tanulóknak kialakítani olyan készségeket, amelyek lehetővé teszik saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat

- az egészséges életvitel kialakításához,
- a helyes értékrend felépítéséhez,

- az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- az életmóddal kapcsolatos - biológiai-pszichés - tennivalók elsajátításához
- a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség-érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

A programba beépül a folyamatkövetés és az eredményvizsgálat. Ehhez idő kell, fontos a többszintűség, a célok, feladatok követhetősége.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné területére terjednek ki.

Az egészségvédő életvitelhez szükséges képességek kialakítása hosszú folyamat, ezért elválaszthatatlan a nevelési folyamat egészétől.

Alapelve, célja:

- az egészségkultúráltság emelése,
- olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- az életvezetési képességek fejlesztése,
- a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására,
- a környezeti- és egészség-tudatosság erősödésének előkészítése,

- a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára,
- a mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Tartalma:

- az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- a feladatok végrehajtását szolgáló program,
- az iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok:

- módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez,
- módszertani anyag a mindennapos testneveléshez,

Az egészségnevelés fő jellemzői:

- az egészség megtartása, fokozása,
- az egészség visszaszerzésére irányuló és a
- személyiség formálását elősegítő tevékenység.

Területei:

- Egészségmegőrzés, a helyes életmód kialakítása
- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében
- Öltözködés
- Higiénia, tisztálkodás
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, egyéb szenvedélybetegségek és függőségek) megelőzése
- Ésszerű napirend kialakítása

Szűrővizsgálatok

Iskolánk minden tanulóját a védőnő és a gyermekorvos, egy általuk elkészített, az iskola vezetésével egyeztetett terv szerint szűr a következő területeken:

- Hallás
- Látás
- Gerinctartás
- Lúdtalp

- Fogászat

Ennek eredményeképpen a tanulók időben szakorvosi ellátáshoz jutnak.

A vonatkozó ágazati jogszabályok alapján az alábbiak szerint foglalhatjuk össze az iskolai egészségvédelem főbb feladatait:

- Ismertesse meg az emberi szervezet működésének és a természeti, társadalmi, pszichés környezet kölcsönhatásának törvényeit.
- Fejtse ki az egészséges táplálkozásra, életmódra, valamint az egészséges környezet megteremtésére vonatkozó tudnivalókat, buzdítson azok megtartására.
- Valósítsa meg a személyes testi és lelki higiénia követelményeit.
- Szorgalmazza a testmozgás, aktív életmód, a sportolás rendszeressé tételét.
- Szolgáltasson módszereket (döntési helyzetmegoldásokat) a stresszhelyzetek megelőzésére és feloldására, a konfliktusok kezelésére.
- Ismertesse a szexuális kultúrával és a családtervezéssel, a nemi úton terjedő betegségek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókat.
- Tudatosítsa a szenvedélybetegségek káros hatásait és a rászokás elkerülésének módját.
- Ismertesse meg a tanulókkal az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének feltételeit és lehetőségeit.
- Adjon gyakorlati tanácsot, az egészséget és a testi épséget veszélyeztető tényezők, balesetveszélyek elkerülésének módjára, a lehetőségekhez mérten tanítsa meg az elsősegélynyújtás elemi tennivalóit.
- Fejlessze ki a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés szinterei:

- Életviteli feladatok
- Tanórai feladatok
- Tanórán kívüli feladatok

Életviteli feladatok:

Az iskolai élet a nevelés-oktatás szintere. A nevelés dimenziói közt az egyik meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Az általános iskoláskorú gyermek és kamasz iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége közt jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. A napi rutinban a tanító/tanár folyamatosan neveli, megszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára.

Az egész napos iskola keretében számtalan lehetőség és szükség mutatkozik az egészségnevelésre. Az életkori sajátosságok figyelembevételével ezeknek a szokásoknak, elvárásoknak a beépítése a gyermek személyiségébe elsődleges feladatunk.

Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddze akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológiaóra, egészségtan modul, természetismeret, irodalom, technika stb.
- „Egészségóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása)

Tanórán kívüli feladatok:

- Szakkörök
- Egészségnevelési akciók (előadás, témanap, témahét, projekt, egészségnap)
- Nyári táborok
- Előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- Testnevelés órákon
- Egész napos iskolai foglalkozásokba beillesztve
- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Lehetőség szerint Diáksport Egyesület működtetésével, egyedi együttműködési megállapodás alapján
- Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét

- Sporttáborok szervezése
- Sportversenyek lebonyolítása

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Egészségfejlesztést segítő hasznos módszerek:

- Játékok
- Foglalkoztató előadások
- Közösségépítés
- Művészetek
- Programok
- Projektek

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, szaktanárok, iskolaorvos, védőnő.
- Külső partnerek: családsegítő szolgálat, szakszolgálati intézmény, egészségügyi szolgáltatók (pl. fogászati prevenciók csoport), sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők.

a.) Egészségnevelés az iskolánkban:

Fontos szabály:

- a tájékozottság,
- a tanulók életkori jellemzői, adottságai,
- az évfolyamonkénti egymásra épülés.

A témák részletezése:

- Az egészség fogalma
- Az egészség, mint érték
- Az egészségkultúra kialakítása, fejlesztése
- Testkultúra, testápolás, testünk felépítése, serdülőkori változások
- Lelki egészségvédelem
- Az egészséges fiatal életmódja az iskolában, a családban

- Az egészséget veszélyeztető tényezők: helytelen életmód, kockázatos viselkedés, veszélyes környezet
- Egészségellenőrző vizsgálatok (testsúlyellenőrzés, vérnyomás-ellenőrzés, edzettségi önvizsgálat, mell önvizsgálata stb.)
- A betegségek megelőzései
- Orvoshoz fordulás
- Megelőzés

Táplálkozás – mozgás:

- Étkezési kultúra – ízlés, szokások, rendszeresség
- Az étrend szerepe az egészséges táplálkozásban
- Az élelmiszerek összetevői: szénhidrátok, zsírok, fehérjék, vitaminok, ásványi anyagok
- A napi táplálkozás aránya
- Teljesítmény és táplálkozás
- Testsúlyellenőrzés
- Az energiaigény (pihenés, tanulás, olvasás, mozgás)
- Az egészséges táplálkozás kritériumai: mértékletesség, kiegyensúlyozottság, változatosság
- Aktív és passzív pihenés

A fitness paraméterei: egészséges táplálkozás, optimális testsúly, a szervezet napi edzése

Testedzés – eredmény: légzésjavulás, erő- és állóképesség-növelés, személyiségfejlesztés.

Szabadidő helyes felhasználása – a helyes napirend

- Az alvás, étkezés, tanulás, testedzés, szabadidő egységes összehangolása, rendszere
- Rendszeresség
- A tanulás egészségtana (időbeosztás, hely, testtartás stb.)
- Kifáradás, jelzőrendszer
- A pihenés szerepe – aktív-passzív
- Vakáció, szabadidő hasznos eltöltése

Testápolás – öltözködés – személyi higiéné:

- Testünk felépítése és védelme
- Változások a serdülőkorban

- A külső megjelenés: ápoltság, tisztaság, esztétikum
- Testünk tisztántartása: testrészek higiénája, fehérmemű szerepe, testápolószerek, napozás és veszélyei
- Öltözködés, divat, egészség

Társkapcsolatok:

- A serdülés hatása a személyiségre
- Érzelmi problémák: jó-rossz, öröm-káröröm, gonosz, harag, rémület, félelem, szeretet-szerelem, bátorság
- Értékrend: önértékelés fejlődése, nagy igazságérzet
- Fiúk, lányok barátsága
- Kirívó magatartás, utánzás
- Nemi érés tudatosulása

Káros szenvedélyek – helyes döntések:

- Élvezeti szerek hatásai
- Alapjelentések tudatosítása: szenvedély, szorongás, mérték, mértékletesség, hozzászokás, hiánytünetek, függőség
- Dohányzás: hatóanyag, aktív, passzív, hatása, megelőzés
- Alkohol: az ivás kultúrája, szokások, hatása a szervezetre, megelőzés
- Kábító hatású szerek: legális és illegális, a függőség fajtái, következményei
- Drogfogyasztó magatartás kialakulása, hatása
- Egyéb függőségfajták: élvezeti szerek (kávé, csokoládé), szerencsejátékok, gyógyszerfogyasztás, PC, TV, videó rabsága

Szexuális kultúra:

- Érzelmek, barátság, változások kora
- Személyiségfejlődés
- Érettség
- Kapcsolati kultúra
- Felelősség, erkölcs
- Fogamzásgátlás, abortusz veszélyei

- Nemi egészség, harmónia
- Nemi betegségek: szifilisz, AIDS

Egészséges környezet védelme:

- Környezetünk tisztasága: iskola, otthon, utca, természet
- Víz, levegő, talaj, növény- és állatvilág védelme
- Környezetvédelmi előírások: környezetkímélő, energiatakarékos
- Új technológiák káros következményei
- Hulladék csoportosítása
- Hulladék gyűjtése: fedett, szelektív, fertőzésveszély
- Egyéni felelősség a természeti környezetünk iránt

Balesetvédelem – elsősegélynyújtás:

- Az emberi test felépítése
- Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, feladatai
- Tünetek vészhelyzetben: balesetek, tüzesetek, sebellátás
- Mindennapos betegségek előfordulása: otthon, szabadidőben, iskolában, utazás közben
- Korunk veszélyforrásai: AIDS, alkoholizmus, kábítószer
- Elsősegélykészlet

Az iskola egészségfejlesztési stratégiájának kimunkálása hosszú távú előrejelzés lehet a tanulók életminőségében, a romló tendenciák megfékezésében, a javulás feltételeinek megteremtésében. Célunk az, hogy megtanítsuk gyermekeinket arra, hogy törődjenek magukkal, fejlesszék magukban a teljes ember igényét. Ápolják érzelmeiket, ne váljon örömnélküli kötelességgé mindennapi munkájuk. Tudjanak örülni egymásnak, családjuknak, barátaiknak. Több megértéssel és elfogadással éljenek együtt másokkal, így biztosan egészségesebb életet élhetnek.

A teljes körű egészségfejlesztés megvalósulása:

A program megvalósulása a tanévek során, az iskola munkatervében megtervezetten történik. Az osztálytanítók, szaktanárok és osztályfőnökök, a diákönkormányzat és más alkalmanként felálló munkacsoportok a napi munka tervezésekor figyelemmel kísérik a program megvalósulását. A megvalósítás során a folyamatokat tervezzük, nyomon követjük, ellenőrizzük.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden pedagógusa, dolgozója felelős.

b.) A program megvalósulásának ellenőrzése-értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységekkel szemben az elvárás az, hogy beépüljenek a tanuló magatartásformái sorába, és spontán végzett cselekedetökké váljanak. A tanítók, később a tanárok a tanulók közt élve „érezkelik” a folyamat fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan elsajátítandó ismeretek ellenőrizhetők, mérhetők. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett témanapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek a programok során be kell épüljenek a tanuló és adott esetben a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé kell váljanak. Ezek a programok igen gyakran versenyeztetéssel együtt valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

c.) Visszacsatolás:

Az adott események, a tanév értékelése során elért eredmények reális feltérképezése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell, hogy mélyüljenek. Ezt az iskola és a tanárok az éves munkatervben, a program- és a foglalkozási tervekben tervezik meg.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A jogszabály által megszabott kötelezettség végrehajtására a tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk, amelyek mutatják a tanulók fizikai felkészültségének mértékét.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése, motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40%-ában a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – változatos programok keretében képviseltesék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, amely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
6. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
7. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbélebb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanéve aktualizált feladatterve az éves munkatervbe beépítve kerül kidolgozásra.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek:

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését beemelték az országos mérések sorába. Ennek értelmében kell eljárni a mérésre felkészítés és a mérés elvégzése tekintetében. A mérésre előírt időintervallum adott év április-május hónap, tanévenkénti időzítéssel.

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező.

A fizikai aktivitás jellemzője az

- az egészséges testsúly,
- az állóképesség és az izomerő.

E képességek szintjének emelését az oktatásnak kell megoldania a megújított iskolai testneveléssel és sporttal. A jövőben az alapoknál – a 6-14 éveseknél – kell kezdeni. A fizikai képességek folyamatos, fokozatos teljesítésére nagyobb gondot kell fordítani. Tudatosítani kell a tanulóknak a mozgásos tevékenységek, a testnevelés és a sport preventív értékeit. El kell érni, még a kevésbé jó biológiai és testi adottságokat öröklő tanuló esetében is, hogy a sportolás iránti igényük, szeretetük olyan erős és szilárd legyen, hogy tanulmányaik befejezése után is a rendszeres sportolás állandó életmódelemük legyen.

Környezeti nevelés

Az iskolai pedagógiai program szerves részét képezi a környezeti nevelési koncepció. Ennek megfelelően az ott meghatározott pedagógiai alapelvek, célok, feladatok, eszközök és eljárások a környezeti nevelési program megvalósításának a feladatát szolgálják.

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegíti a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását, annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak egész életen át tartó tanulást, melynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyén vagy közös tettekben.

A környezeti nevelés célkitűzései:

- rendszerszemléletre nevelés
- alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása
- globális összefüggések megértése

- létminőség választásához szükséges értékek megmutatása
- létminőség tartozó viselkedési normák és formák kialakítása
- a természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése
- a szerves (organikus) kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben

fogyasztóvédelemi feladat

A környezeti nevelés módszerei

- játékok
- modellezés
- projekt módszer
- terepgyakorlati módszer
- közösségépítés
- önálló alkotói munka

A célok megvalósításához szükséges színterek (iskolai és iskolán kívüli):

- szakkörök
- tanulói pályázatok
- tábor, tanulmányi kirándulás
- akciók
- kiállítások
- iskolai zöld médium
- tanulmányi kirándulás
- iskolai biokert, komposztálás
- tanösvény
- zöldesítés
- vetélkedők, tanulmányi versenyek
- kapcsolattartás külső, segítő partnerekkel

- kézműves foglalkozások
- Diákönkormányzati nap
- napközis szabadidős foglalkozások
- látogatások
- erdei iskola
- a környezetvédelem jeles napjai

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás,
- kreativitás,
- vitakészség, kritikus véleményalkotás,
- kommunikáció, médiahasználat,
- tudatos életvezetés,
- értékelés és mérlegelés készsége.

1.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek:

- sajátos nevelési igényű tanuló, gyermek
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

1.5.1.A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

A hátrányos helyzetű tanulók nevelése az integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés pedagógiai rendszere (IPR) módszertani elemeinek adaptációja alapján folyik az iskolában.

Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a tanulóhoz, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek tanulóink részesei.

Alapelveink:

- Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.
- A tanulókkal szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.
- A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) birtokába kell juttatni.

Általános céljaink:

- A kompetenciaalapú oktatás és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs programjának összekapcsolása (a NAT és IPR).
- Az iskolai program – építve több hazai és nemzetközi iskolafejlesztő program legjobb tapasztalataira – egy olyan nyitott iskolamodellt vázol fel, amely alapvetően fontosnak tartja a tanuló szükségleteire, viselkedésére, tulajdonságaira való reagálást, illetve érdekeltté, motiválttá akarja tenni őt saját nevelődési, tanulási folyamataiban. Az egyén fejlesztésén keresztül – azzal kölcsönhatásban – fejleszti a befogadó közösséget, s a közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik.
- A program a mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekinti. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Meghatározó benne a gyermekközpontúság, a pedagógus és a tanuló kapcsolata. A tanulókon keresztül az iskolába járó gyermekek családjaira is hat.

Tudatos pedagógiai munkával arra törekszünk, hogy nevelési- és oktatásszervezési keretünket mihamarabb az alábbi kívánalmak jellemezzék:

- Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értéként képviselheti.
- Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoport-szociális készségeit.
- A szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak, erős a család-iskola-gyermek közötti kommunikáció.
- Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
- Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- Az iskolai hatékonyság visszajelzésére tanulókövetést végzünk.
- Pedagógusaink állandóan gazdagítják az ebben felhasználható pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

1.5.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,”

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat.

Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Elvárt az együttműködés a gyógypedagógusokkal, pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- fejlesztőpedagógus támogatásával egyéni fejlesztés, tanulmányi támogatás,

- többségi órákon támogató légkör kialakításával, békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával,
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz,
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával,
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával, a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással),
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással,
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával,
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával,
- következetes – a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógussal való együttműködéssel,
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételével.

A tanulók fejlesztése a rendelkezésre álló törvényi óraszámok alapján, az éves tantárgyfelosztásban meghatározott módon történik. A fejlesztést fejlesztő pedagógus/szaktanár végzi.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység:

Itt olyan gyerekekről beszélünk, akik magatartási és beilleszkedési nehézségek miatt sorozatos kudarcnak vannak kitéve tanulmányaik során és társas kapcsolataikban.

- Első lépésben felmérjük, kik azok a gyerekek, akiknek különleges bánásmódra van szükségük.
- Pedagógusi munkánkban olyan egyénre szabott módszereket alkalmazunk, amelyek segítik ezen gyerekek beilleszkedését a közösségbe.
- A gyerekek családjával folyamatosan együttműködünk, egyéni fogadó órák és családlátogatás keretében is.
- Segítségül kérjük a TÁMOP-3.3.8-12/2-2012-0008 azonosító sz. projekt során iskolánkban tevékenykedő pszichopedagógust.

- Ha ezekhez a gyerekekhez a mi tudásunk kevés, külső intézmények szakembereihez fordulunk, tőlük kérünk segítséget (nevelési tanácsadó, Szakértői és rehabilitációs bizottság, gyermek ideggondozó, gyermekjóléti szolgálat, logopédia, gyógypedagógus).

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Minden tanulónak biztosítanunk kell az eredményes és örömteli ismeretszerzést.

- Ennek érdekében feltárjuk a tanulási kudarc/ tanulási kudarcra való veszélyeztetettség tényét, lehetséges okait és igyekszünk megfelelő segítséget nyújtani.
- Indokolt esetben a szülőknek szakember felkeresését javasoljuk.
- A problémák ismeretében azon dolgozunk, hogy minden gyermek a képességeinek megfelelő legjobb teljesítményt érhesse el.
- A tanórákon egyénre szabott módszereket alkalmazunk, és diákjainknak, megtanítjuk a számukra legeredményesebb tanulási technikákat.
- A sajátos nevelési igényű tanulók részére fejlesztő foglalkozásokat tartunk szakirányú végzettségű pedagógusok vezetésével.
- Az IKT eszközök, interaktív és digitális tananyagok, CD romok alkalmazása egyéni feladatadás és differenciált alkalmazása a felzárkóztató tevékenységek megszervezésében.
- Csoportmunkák: kooperatív tanulásszervezés és differenciált rétegmunka alkalmazásával a tanórák eredményességének biztosítása.

1.5.3. Sajátos nevelési igényű tanulók

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

Iskolánk fogadja a beiskolázási körzet sajátos nevelési igényű tanulóit, kiemelt feladatunknak tekintjük az iskola életébe való maradéktalan integrálásukat.

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti speciális implementációjú tanterv szerint történik. A használt módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékoságukhoz. Értékelésük egyéni elbírálás alapján, a vonatkozó szabályozók által megfogalmazott metódusnak megfelelően folyik.

Azoknak az SNI tanulóknak kerül sor a többségi tanulókkal történő együttnevelésére, akiknek nevelését-oktatását a szakértői bizottságok integrált osztályban javasolják. Ezek a tanulók többségi társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez jelenti a fokozott toleranciát, az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, speciális tankönyv használatát, az ellenőrzés és értékelés szigorú igazítását a tanuló képességeihez, s az egyéni foglalkozásokat.

A tanulók fejlesztése a törvényben rendelkezésre álló időkeretek (habilitációs és rehabilitációs órakeret) és csoportszervezési előírások megtartásával speciális szakemberek igénybevételével folyik.

SNI-s tanulók fejlesztésének célja, alapelvei és kiemelt feladatai

A fejlesztés célja, feladata

Az SNI-s tanulók nevelésének, oktatásának célja, hogy a sérülésből illetve valamely részképesség zavarából adódóan kialakult hátrányos következményeket segítsen csökkenteni vagy ellensúlyozni.

Fontos feladat a képességek tervszerű fejlesztése, pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és feladattudat kialakítása.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása
- a kudarc-tűrő képesség növelése
- önállóságra nevelés

A fejlesztés alapelvei

- A tanulók egyéni és kiscsoportos fejlesztése megfelelő szakember bevonásával.
- A tanulók fejlesztése fejlesztő foglalkozásokon illetve rehabilitációs célú órakeretben történik, egyéni fejlesztési terv alapján.
- A fogyatékoság mozgássérülés illetve a megismerési funkciók vagy viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető (vagy vissza nem vezethető) tartós és súlyos rendellenessége jellegének megfelelően érvényesülnek a számonkérési, - indokolt esetben Szakértői Bizottság javaslata alapján – egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés.

Az SNI-s tanulók értékelése

Az SNI-s tanulókkal foglalkozó szakemberek a tanév végén értékelést készítenek a gyermek haladásáról, az értékelést tartalmazza az egyes fejlesztési területen elért eredményeket és nehézségeket.

A tanítás és tanulás szervezeti keretei, formái

Tanórán belüli:

- fejlesztő illetve rehabilitációs célú foglalkozásokon:
 - egyéni
 - kiscsoportos
- osztályközösségben való fejlesztés:
 - páros
 - csoport
 - kooperatív
- differenciált foglalkozás

Tanórán kívüli:

- szakkörök
- könyvtárhasználat

- számítógép, internet használat

Pedagógusok elvárható kompetenciái:

- magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség)
- az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus
- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait,
 - egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából,
 - individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
 - a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
 - egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
 - alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
 - együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba, segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök

A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségével a köznevelés-fejlesztési tervekben meghatározott feladatellátás szerint.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanuló

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a kedvezőtlen környezeti hatások folytán tartós, átfogó akadályozottságot, tanulási nehézségeket, tanulási képességzavart mutatnak. Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. A tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

A nevelésükhöz szükséges feltételek:

- a. a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása,
- b. speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- c. a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés, oktatás és terápia hatására a mentális képességek területén is számottevő lehet.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

Alapfokú nevelés – oktatás szakasza

alsó tagozat: 1–4. évfolyam

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési

megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek.

Az alsó tagozat első évfolyamán javasol egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie.

Nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

felső tagozat: 5–8. évfolyam

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Segítő eljárások, amelyek az eredményes integráció feltételei:

- az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai munka szervezése;
- a tanulókat önmagukhoz képest mérten értékeljük;
- diagnózisnak megfelelő habilitációs, rehabilitációs, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztató

foglalkozás szervezése;

- tanulópárok kialakítása,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, (tanulás tanítása,

önálló hatékony tanulás kompetenciája)

- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés, egyéni tanulási motiváció

erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással,

- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

Fejlesztési területek – nevelési célok:

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A testi és lelki egészségre nevelése

Családi életre nevelés

Kiemelt feladat az önálló életvezetésre való felkészítés. Ennek meg kell jelennie a nevelésoktatás teljes intervallumában, s kiemelten fontos szerepet kap a gyakorlás, a saját élmény, a tapasztalat.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A személyiségfejlesztés

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Pályaorientáció

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Médiatudatosságra nevelés

A tanulás tanítása

Kulcskompetenciák

Az Európai Unió országaiban megfogalmazott, a Nat-ban alapvető célként meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése az enyhén értelmi fogyatékos tanulók integrált (inkluzív) és a gyógypedagógiai intézményekben megvalósuló nevelési formáiban egyaránt fontos nevelési oktatási elvárásként jelenik meg. Ennek biztosítása elengedhetetlen a társadalmi integráció szempontjából, s különös hangsúlyt kap az önálló életvezetés, a munka világába való beilleszkedés érdekében.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszéd centrikusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukció fejlesztése az elsődleges feladat. A tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit. Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vétele mellett) a beszédnek, mint összetett

folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció, mint kulcskompetencia az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, figyelem, emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg.

A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, játékos keretek között történő megvalósításra, helyzetgyakorlatokra.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia fejlesztése során elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl. problémamegoldó gondolkodás), továbbá a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet). A matematikai kompetencia birtokában az enyhén értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikus fel tudja használni a társadalmi lét különböző területein. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világnézet kialakítása. Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek bővítése.

Digitális kompetencia

Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve középpontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális kompetencia segíti az enyhén értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Felkészül a közügyekben való aktív részvételre. Az állampolgári kompetencia – az enyhén értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetenciához szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanítási-tanulási folyamatban az enyhén értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. Tudja fogadni mások segítségét. Tudjon segítséget kérni és adni.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség.

Eszztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség lényege a kreativitás fejlesztése. Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, nagy szerepe van benne a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzést.

Hatékony önálló tanulás

A hatékony önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni. Az írás, olvasás, számolás, az IKT eszközök használata, amelyek lehetővé teszik, hogy képes legyen az enyhén értelmi fogyatékos tanuló önálló ismeretek szerzésére. Képes legyen felismerni, hogy miben tud elsajátítani új ismereteket, és tudjon segítséget, tanácsot, információt kérni. Legyen képes közös munkában, csoportban dolgozni.

A műveltségterületekhez kapcsolódó kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatok a kerettantervi elvárásoknak megfelelően valósulnak meg.

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható habilitációs, rehabilitációs nevelés célja az enyhén értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A fogyatékoságból eredő hátrányok csökkentését segítő programok az iskola sajátos nevelés igényű tanulóira irányuló helyi tantervének részeként működnek. Megjelenhetnek tréning formájában, tantárgyi témaként, egy-egy terület önálló fejlesztési programjaként, beépülhetnek a tanítási órán kívüli programokba.

A gyógypedagógus, a terapeuta – esetenként más szakember véleményének figyelembevételével– készíti el a fejlesztő programot, amely a tanuló sajátos nevelési igényeire, és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló:

Azok a tanulók tartoznak ide, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együtt járása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar; továbbá
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai, az érzelmi kontroll, ön, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együtt járást. Gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák

alakulhatnak ki. Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Pszichés fejlődési – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási – zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomato-pedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési értékelési formákat;

- indokolt esetben, a szakértői bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A tanítás-tanulás folyamatában kiemelt figyelmet, a tanulásszervezési módok, a tanulási és

értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, amely támogatja a pályaorientáció folyamatát is.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. logopédiai osztályban, tagozaton), valamint a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat:

- a) a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- b) a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- c) a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- d) a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- e) a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek. Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együtt járás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia:

Az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői:

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége,
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége,
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége,
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása,
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál,
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre,
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén.

A fejlesztés célja:

- alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse

az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- b) a rövid távú emlékezet fejlesztése,
- c) az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- d) a testséma biztonságának kialakítása,
- e) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analizáló, szintetizáló módszerrel,
- f) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- i) az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával,
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása,
- k) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia :

A helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak.

Jellemzői:

- a centrális auditív feldolgozás, a fonéma-feldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl.
- (időtartam, zöngéesség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia:

Az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői:

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló, kéz,- ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja:

A tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő íráskészséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a) a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- b) a testséma biztonságának kialakítása,
- c) a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- d) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés),
- e) a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- f) sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia:

A számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,

- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyi érték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja:

A fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen.

Képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása,
- c) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- d) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- e) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- f) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- g) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- h) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- i) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- j) a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- k) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók,

akik nagyfokú impulzivitással, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek.

A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői:

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja:

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

A fejlesztés feladatai:

- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocioadaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák, amelyek az érzelmi kontroll, ön,- vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az én-szabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

A fejlesztés célja:

A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Eszközei lehetnek:

- a) kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- b) pszichoterápia,

- c) a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- d) a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- e) önértékelési képesség fejlesztése,
- f) sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- g) együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- h) a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Az első tanévben:

- az intenzív prevenció,
- a szakszerű funkciófejlesztés,
- a pszichés gondozás,
- a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka,
- a gyógypedagógiai korrekciós – kompenzáló - terápiás módszerek alkalmazásával.

A NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

A NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába. Fontos a gyermek neurológiai, a fülészeti, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás.

A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

1.5.4. Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetséggondozás

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus, de elsősorban az osztálytanító, szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, együttműködést tételez fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- Emelt óraszámú tantárgyak tanítása
- Differenciált tanórai munka
- Tehetséggondozó programok
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés középiskolai tanulmányokra
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről.
- Versenyeztetés: tantárgyához köthető, sport, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi szinten.

1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely során kialakul az egyén és a társadalom közötti kapcsolat. Egy csoportból akkor lesz közösség, ha egy cél érdekében munkálkodnak, felelősséget tudnak vállalni egymásért, s ez a tevékenység, kapcsolat örömet jelent számukra. Színterei a család, az osztályközösség, az iskolai közösség, baráti közösségek, valamint alkalmi közösségek. Célunk olyan közösségek kialakítása, melyek segítik a gyermekek sokoldalú fejlődését, képességeik kibontakozását, miközben a csoport valódi közösséggé formálódik. Azon dolgozunk, hogy a gyermekek ismerjék meg a közösséghez tartozás érzését, a közös tevékenység örömét, alakuljon ki olyan értékrendjük, amelyben az egyéni és közérdek egyaránt szerephez jut.

Az intézmény a stratégiai programokban és az operatív tervekben szereplő közösségfejlesztési feladatokat megvalósítja. A beszámolókból (osztályfőnöki, munkaközösségi, DÖK, stb.) követhetők a feladatok megvalósulásának eredményei, szem előtt tartva az intézményi hagyományok ápolását, valamint azt, hogy a Nyírparasznyai Általános Iskola a település életében is közösségformáló erővel bír. A különböző rendezvényeink erősítik a tanuló-pedagógus, szülő-pedagógus valamint intézmény –családi ház kapcsolatát. Valamennyi iskolai és iskolán kívüli rendezvényünk a szülők, a szülői szervezet (SZMK) aktív bevonásával valósul meg.

Mindennapjaink sokat vitatott kérdése a másság és annak kezelése.

Tantestületünk úgy ítéli meg, hogy arra kell nevelni tanulóinkat, hogy legyenek képesek érdeklődni, és együtt érezni a más magatartások, szociális helyzetek, életformák, meggyőződések iránt. Legyenek képesek megbecsülni mások teljesítményét.

A tolerancia, mások megbecsülése, az ember tisztelete kell, hogy meghatározza a normális együttélést, viszonyukat a másik emberhez. Fel kell ismerni, meg kell becsülni saját nemzeti identitásunkat, helyünket, szerepünket Európában és a világban. Sem a túlbecsülés, sem az alábecsülés nem segít a reális haza- és énkép kialakításában. Társadalomban élünk, egy demokratikus állam polgárai vagyunk.

A demokrácia aktív részvételt ró ránk országos, lakóhelyi és közvetlen környezetünk szintjén is.

Ahhoz, hogy a demokráciát jól gyakorolhassuk, szükséges az együttműködés képességének, az egyéni és a közösségi érdek összhangjának kialakítása.

Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, melyben:

- a tanulók személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a tanulókat saját életük megszervezésére ösztönözzük,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- a tanulóink előre ismerve a velük szemben támasztott követelményeket, tudhatják, mit várunk el tőlük,
- minden tanuló számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban, az iskola életében tiszteletteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk
- nevelőink igyekeznek a csoportjukban felmerülő konfliktusokat időben felismerni, értelmezni, hatékonyan kezelni.

A közösségi nevelés területei iskolánkban: tanórák (szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák) egyéb foglalkozások (napközi, tanulószoba, szakkörök, ökoiskolai programok, kirándulások, erdei iskolák, hittancsoportok, sportkörök), diákönkormányzati munka.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- A tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölcs erősítésével.
- A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése és a másság elfogadása a tanulói közösségben.
- A tanulók kezdeményezéseinek, a közvetlen tapasztalatszerzésnek a támogatása.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése kooperatív együttműködéssel.
- Szociális kompetencia (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség) fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny, projekt) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Olyan pedagógus közösség kialakítása, amely összehangolt elvárásaival és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.
- Arra törekszünk, hogy a gyerekek ismerjék meg önmagukat és társaikat, nevelőiket, tudjanak együtt dolgozni, és a felmerülő konfliktusokat megfelelően kezelni.
- Arra neveljük tanulóinkat, hogy kötelességeiket végezzék el és éljenek jogaikkal.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások létezésének elfogadására neveljük őket. Cigány nemzetiségi iskola lévén a cigány kultúra és hagyományok megismerése kiemelten fontos az iskolai életben .
- Az új módszerek, eljárások, pl.: témahét, projektnapok, élménynapok hozzájárulhatnak az együttműködés, közösségalkotás fejlesztéséhez.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

- A tanulók közös tevékenységük megszervezésére, érdekeik képviseletére és védelmére, az információk közvetítésére diákönkormányzatot hoznak létre.
- Megalapozzuk az önálló véleményformálás és véleménynyilvánítás képességét.
- Fejlesztjük diákjaink vitakultúráját.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

- A beteg, sérült, fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó, megértő és segítőkész magatartást alakítunk ki a gyerekekben.

Az IKT alkalmazások szorgalmazása a közösségi eredmények, események, feladatok elérésére az intézményegységi, intézményi honlapokon.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az eltérő szociális helyzetből adódó hátrányok enyhítése közös feladata a családnak, az iskolának és a társadalomnak.

- Megismerjük minden gyermek családi körülményeit, szociális helyzetét.
- Olyan nyílt, elfogadó légkört teremtünk, melyben a gyermek őszintén mer beszélni gondjairól.
- Feltárjuk hátrányos helyzetének okait, segítséget nyújtunk beilleszkedéséhez és eredményes iskolai munkájához.
- Tájékoztatjuk a szülőket a szociális juttatások lehetőségeiről, a tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározási módjáról.
- Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a család szociális helyzetének alakulását, szükség esetén a gyermek érdekében szakember vagy hatóság segítségét kéri.
- A szociális kompetencia fejlesztése, mely biztosítja a felzárkóztatást, esélyegyenlőség, empátia, együttélés alapjainak megteremtése.

Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A tanulók önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére való nevelése.
- Átgondolt játéktervvel és a játéktevékenység pedagógiai irányításával a közösséghez való tartozás érzésének erősítése.
- A sokoldalú és változatos foglalkozásokkal (zene, tánc, képzőművészeti, kézműves, ökoiskola stb.) járulunk hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák tevékenységeivel a természetszeretetet és a környezet iránti felelősség elmélyítése.
- A közösségben végzett munka, a közösség szabályainak megismerésével a tanulók értékek iránti fogékonyságának erősítése.

A diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

Diákönkormányzat

A tanulói részvétel legfontosabb fóruma a diákönkormányzat, mely tevékenységét a magasabb jogszabályok alapján összeállított szervezeti és működési szabályzat szerint végzi.

Az intézmény tanulóit megilleti a jog, hogy tájékoztatást kapjanak és véleményt nyilváníthassanak az őket érintő pedagógiai-szervezési kérdésekben. Ezt a célt szolgálja az iskolában szervezett diákönkormányzati rendszer. A törvény szerint a tanulóközösség érdekképviselői céllal diákönkormányzatot hozhat létre, melynek tagjai megalkotják és- a nevelőtestület jóváhagyásával elfogadják szervezeti és működési szabályzatukat. A szervezeti és működési szabályzat tartalmazza a diákönkormányzat felépítését, tisztségviselőit, a döntéshozatal és a pénzkezelés szabályait. Ezt a szabályzatot a diákönkormányzat fogadja el és a nevelőtestület hagyja jóvá. A diákönkormányzat a (Nkt.48.§ 4) iránymutatásai alapján tevékenykedik. A diákönkormányzat munkáját patronáló tanár segíti, akit a nevelőtestület és a DÖK egyetértésével az igazgató bíz meg maximum 5 éves időtartamra. A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a DÖK-elnök képviseli. A diákönkormányzat tisztségviselői, osztályképviselői meghívás alapján vehetnek részt az iskolavezetőségi és a nevelőtestületi értekezleteken. A diákönkormányzat kapcsolatot létesíthet iskolán kívüli diákszervezetekkel, de külső diákszervezetek az iskolai diákönkormányzat nevében nem járhatnak el.

A diákönkormányzat feladata

- az iskola diákéletével kapcsolatos döntések előkészítése
- programok szervezése
- a programokat a tantestület és a diákság elé terjeszti
- él a magasabb jogszabályokban biztosított véleményezési jogával
- érdekvédelem

A diákönkormányzat felépítése

Minden osztály 2 főt delegál a diákönkormányzatba. Az aktuális tanév első gyűlésén megválasztják a vezetőség tagjait. A vezetőség 3 fős, az elnökséget a diákönkormányzat elnöke, mindenkori helyettese és a gazdasági ügyekért felelős diákok alkotják. A diákönkormányzat munkáját az iskola részéről patronáló tanár segíti.

A diákönkormányzat rendezvényei

A diákönkormányzat a tanév során különféle programokat szervez. A rendezvények előkészítése és lebonyolítása a patronáló tanár támogatásával a diákönkormányzat feladata. Ezek az iskolai tanév rendjébe beépülnek.

Főbb rendezvények és tevékenységek:

- Mikulás
- Farsang
- Diáknapi
- Advent és karácsony
- projektnap (előre megadott téma alapján)

A diákok aktív részesei az iskolai életnek, igényeik és szándékaik döntően befolyásolják és alakítják azt. Ezért támogatunk minden olyan egyéni és csoportos kezdeményezést, amely a pedagógiai program alapelveivel összhangban van, és ami a diákok reális igényeit elégíti ki.

A diákönkormányzat dönt

- saját működéséről
- a működéshez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról
- hatásköre gyakorlásáról
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról

A diákönkormányzat véleményt nyilvánít

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a házirend elfogadása előtt.

A véleménynyilvánítás fórumai

- diákközgyűlés
- osztályképviselők, DÖK tisztségviselők megbeszélései a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógussal
- osztálygyűlés, osztályfőnöki óra, tanóra
- fegyelmi bizottságban való képviselet
- képviselet a nevelőtestületi, iskolavezetőségi értekezleteken
- képviselet az osztály szülői értekezletén
- az osztályképviselők írásbeli feljegyzései az osztályfőnök illetve az igazgató számára

A diákpanaszok kezelésének fórumai

Ha egy diák úgy véli, hogy őt sérelem érte, segítségért fordulhat az osztály diákképviselőjéhez, az iskolai diákönkormányzat elnökéhez, az osztályfőnökhöz, a diákmozgalmat segítő tanárhoz, az igazgatósághoz, a nevelőtestület bármelyik tagjához. Kiskorú tanuló esetén a szülő is élhet panasszal. Több tanulót ért jogsérelem esetén a szülői szervezethez is lehet fordulni. A panaszról értesült fél kötelessége a panasz kivizsgálása, és annak eldöntése, hogy a diákot milyen szintű jogsérelem érte. A jogsérelem megszüntetése érdekében intézkedni kell. Írásban benyújtott panasz esetén a választ írásban kell megadni 15 napon.

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- Alakítsa ki a tanulóban a felelősségteljes közszereplés igényét, a demokratikus kommunikáció rutinját.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulót megilleti az a jog, hogy életkorának megfelelő mértékben részese legyen az őt érintő döntések meghozatalának. Ezt a jogát személyesen, illetve választott képviselőin, valamint szülőjén/gondviselőjén keresztül gyakorolhatja. Joga van megismerni az őt érintő döntés tartalmát, okát, következményeit. A döntési folyamat során joga van véleményét elmondani.

A nevelési-oktatási intézmény a tanulóval kapcsolatos döntéseit – jogszabályban meghatározott esetben és formában – írásban közli a tanulóval, a szülővel. A tanuló ezen jogai gyakorlásának módját a házirend tartalmazza.

1.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A szülő, a tanuló, a pedagógus együttes munkája révén valósulhatnak meg a pedagógiai programunkban megfogalmazott nevelési-oktatási célkitűzések. Ezért a szülőnek, a tanulónak és az iskolának a továbbiakban is élő, konstruktív, alkotó módon kell együttműködniük.

Az iskolai nevelés-oktatás, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése. Előfeltétele az intézményen belüli információáramlás a pedagógusok között.

Információáramlása, kommunikáció a tantestületen belül:

Az intézményen belül törekszünk a magas színvonalú szervezeti kultúra és a szakmai műhelymunka megvalósítására. Rendszeresek a belső megbeszélések, ötletbörzék, jó gyakorlatok ismertetése, a tudásmegosztás, az egymástól tanulás. Ebben kiemelkedő szerepe van a munkaközösségeknek. Az információ áramlását segíti a problémafeltáró megbeszélések, értékelő értekezletek, a felmerülő problémák nyílt és őszinte kommunikálása. A hivatalos információk hirdető táblára kerülnek, emailben a továbbítódnak az érintett kollégák felé. Rendszeresek a havi (két hetente) értekezletek a friss információk továbbadása és megbeszélése céljából. Ezen kívül az értekezletek összehívását a célszerűség és az érintettek köre határozza meg. Élünk az információ áramlás különböző módjaival (szóbeli, digitális, papíralapú).

A pedagógus biztonságos légkör megteremtésére törekszik az osztályteremben és azon kívül is a gyermekek érdekében. Beszéde választékos, megjelenése igényes. Szókészlete illeszkedik a tanulók életkori sajátosságaihoz. A gyermekek és szüleik bizalommal fordulhatnak hozzá problémáikkal. A felmerülő problémákat, konfliktusokat az érintett felek bevonásával, az adott helyzetre koncentrálva gyorsan és hatékonyan oldja meg. Mindent megtesz annak érdekében egy osztályfőnök, hogy közösséget építsen, fejlesszen (közös élmények, kirándulások, csapatjátékok stb.) osztályából. A hatékony pedagógiai munka érdekében a pedagógusok nyíltan kommunikálnak, szoros kapcsolatot tartanak az osztályfőnökökkel. Szakmai kérdésekben meghallgatják egymás véleményét, óralátogatásokkal, hospitálásokkal igyekeznek a jó gyakorlatokat megismerni. Aktívan bekapcsolódnak a munkaközösségi munkába. A tanév során azonos mértékben vállalnak iskolai rendezvényeket, programokat. Azokat lelkiismeretesen és magas színvonalon szervezik meg. Mindezek koordinálását a vezetőség végzi.

A pedagógus munkájának értékelése és elismerése év közben szóban vagy írásban folyamatosan eljut az érintett személyhez. Fontosnak tartjuk a pedagógus pozitív teljesítményének kiemelését, hangsúlyozását tantestületi szinten. Elengedhetetlen egymás támogatása egy olyan tantestületben, mely minta a nagyobb közösség (település) szemében is. Év végén a kiemelkedő munkát végző pedagógusok elismerő oklevélben részesülnek, mely a KLIK elé kerül felterjesztésre.

A diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az intézmény vezetője legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az intézmény vezetőjével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkal.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az osztálytanítók és a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- Családlátogatás (önállóan, illetve a családsegítő szolgálattal együtt is)
- Egyéni beszélgetés
- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Telefonon történő tájékoztatás
- Bemutatóóra
- Érzékenyítő, attitűd formáló tréningek
- Írásbeli tájékoztató
- Személyes megbeszélés előre egyeztetett időpontban
- Előadások szervezése
- Közös programok

- Pályaválasztási tanácsadás
- Pályaválasztási konferencia
- Kooperatív technikák alkalmazása a szülők megnyerése, szemléletformálása az együttműködés növelése érdekében
- Az SNI tanulókkal és szüleikkel történő folyamatos kapcsolattartás
- Nyilvánosság biztosítása

- írásbeli kapcsolattartás:
 - üzenő és tájékoztató füzetten keresztül
 - hivatalos levelekkel
 - hirdetésekkel, plakátokkal

Szülői közreműködések lehetőségei:

- a gyermek érdekében eleget tesz a törvényben megfogalmazott kötelezettségeinek
- aktív részvétel az SZMK ülésein, a szülői választmányi gyűléseken, a szülői értekezleteken, fogadó órákon
- tanórán kívüli programok segítése
- iskolai kulturális és sport rendezvényeken való részvétel
- rendezvények támogatása – segítség felajánlása

Az intézmény rendszeresen tartja a kapcsolatot az alábbi szakmai szervezetekkel:

- gyermek és ifjúságvédelmi szervezetek,
- gyámhatóság,
- szakmai szolgáltató szervezetek,
- szakszolgálatok,
- iskola-egészségügy,
- kulturális és sportszervezetek,
- civil szervezetek.

A kapcsolattartás rendjét az SZMSZ tartalmazza.

Tanulókkal történő kapcsolattartás formái:

- diákönkormányzati gyűlés
- osztálykeretben:
 - osztályfőnöki órák
 - rendezvények
- osztályfőnök, szaktanár személyes kapcsolata a tanulóval
- személyes beszélgetések

Külső kapcsolataink

Az iskolát a külső kapcsolatokban az intézmény vezető képviseli. Az iskola munka megfelelő szintű irányításának érdekében az intézmény vezetőjének állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

- a fenntartóval (KLIK Mátészalkai Tankerülete), akivel minden szakmai, szervezési, nevelési-oktatási, humánerőforrás, pénzügyi, jogi, pályázati, infrastrukturális és egyéb kérdésben folyamatosan egyeztet, együttműködik
- a helyi óvodával, hiszen tanulóink ebből az intézményből kerülnek hozzánk. Rendszeresen látogatjuk egymás foglalkozásait, óráit. Rendezvényeinkbe bevonjuk az óvodásokat. Bizonyos ünnepeket (karácsony, anyák napja stb.) együtt szervezünk meg. Az óvoda és az iskolai átmenet megkönnyítése céljából módszertani képzéseinkbe az óvodapedagógusokat igyekszünk bevonni. A leendő elsősök év közben többször átjönnek az iskolába, pedagógusaink és az intézményvezető pedig részt vesz az iskolakezdéshez kapcsolódó szülői értekezleten az óvodában valamint az évváró ünnepségen.
- helyi önkormányzattal, hiszen attól függetlenül, hogy a KLIK a fenntartónk és a működtetőnk, a település életében az iskola meghatározó szerepet tölt be. Az önkormányzat támogatja tanulóinkat az ingyenes étkezés biztosításával, nyáron gyermekétkeztetési pályázat keretében teszi ugyanezt, igyekszik ingyenessé tenni valamennyi tanuló számára a tankönyvellátást, az épület karbantartásában segít, humánerőforrást biztosít az épület takarításához.

Az eredményes oktató- nevelő munka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn:

- Pedagógiai Oktatási Központtal (POK) Nyíregyháza
- Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Mátészalkai Tagintézmény
- 2. sz. Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság Mátészalka
- A hitoktatást tartó egyházak
- SZMK (a szülők képviselőjét ellátó szervezet saját SZMSZ alapján működik, rendezvényeink lebonyolításában fő partnerünk, aktívan bekapcsolódik az iskolai életbe)
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Házi orvos (iskolaorvos) (elvégzi az életkornak megfelelő szűrővizsgálatokat, védőoltásokat)
- Védőnő (rendszeres jelenléte segíti a higiénés szabályok betartását a szülőkkel és gyermekekkel, valamint felvilágosító előadásokat tart igény szerint)
- Rendőrség (iskolarendőr, aki rendszeresen meglátogatja az intézményt, a felmerülő problémákról tájékoztatja a vezetést és a tantestületet)
- Intézményi tanács: Személyesen részt vesz a partnerek képviselőivel és a partnereket képviselő szervezetekkel történő kapcsolattartásban.

A tanuló veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek és ifjúságvédelmi felelősei rendszeres kapcsolatot tartanak fenn a helyi gyermekjóléti szolgálattal. Havonta egy alkalommal tartanak megbeszélést. Ha az iskola a tanulókat veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól. A házi orvos feladatait a hatályos törvények és jogszabályok alapján végzi. A védőnő munkájának végzése során együttműködik a házi orvossal, elősegíti annak munkáját, a szükséges szűrővizsgálatokat előkészíti. Havi rendszerességgel higiéniai vizsgálatot tart.

A kapcsolatrendszer az évek során változhat, megszűnhet, és új kapcsolatok jöhetnek létre.

1.8. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Tanulmányok alatti vizsgák

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (magántanulók, tantestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

- A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor írásban kell tájékoztatni a tanulót és a szülőt, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt. Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakokra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.
- Gyakorlati vizsgát kell tenni, szóbeli vizsgával együtt a készségtárgyakból: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés és sport, informatika.
- Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. Az intézmény *három időszakot biztosít a tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítására: augusztus, január és április* folyamán (intézményi döntés szerint). A vizsgaidőszakok pontos időpontja a tanév helyi rendjében meghatározott – közzétételre kerül az intézmény honlapján.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tenni a tanulónak a félévi és év végi osztályzatok megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- tanulmányait magántanulóként végzi,

- hiányzása a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.

Ha a tanuló hiányzása adott félévben meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozó vizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a nevelőtestület dönthet az osztályozó vizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú. Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozó vizsga tétele mellett lehetséges. A vizsgára a tanulót a szülő írásban jelentkezteti és felkészíti.

Egy osztályozó egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszerezni.

Különbözeti vizsga

A tanulót jogszabály értelmében megilleti az a jog, hogy a választható tantárgyak esetében a május 20-i határnappal, a következő tanévre más választható tantárgyat válasszon. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga. A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon. **A vizsgára a szülő jelentkezteti és készíti fel a tanulót. Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.** Azon tanulókra vonatkozik, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

- Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha:
 - írásbeli határozat alapján engedélyezték,
 - tanulmányait az adott évfolyamon valamely tantárgyból emelt szinten kívánja folytatni, és megelőzően csak középszinten tanulta,
 - átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni és az előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.
- Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, köteles évet ismételni. A javító vizsga időpontját a szorgalmi időszak lezárásakor az iskola bejáratára kell kifüggeszteni.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus).

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

- Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:
 - neki fel nem róható okokból elkésik, távol marad,
 - megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.
- Pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
<i>ALSÓ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	X		
Magyar irodalom	X	X	
Idegen nyelv	X	X	
Romani népismeret		X	
Matematika	X	X	

Erkölcstan		X	
Környezetismeret	X	X	
Ének-zene		X	X
Vizuális kultúra			X
Életvitel és gyakorlat			X
Testnevelés és sport			X
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	X	X	
Magyar irodalom	X	X	
Idegen nyelv	X	X	
Matematika	X	X	
Erkölcstan	X	X	
Történelem	X	X	
Természetismeret	X	X	
Fizika	X	X	
Kémia	X	X	
Biológia	X	X	
Földrajz	X	X	
Ének-zene	X	X	X
Romani népismeret		X	
Vizuális kultúra			X
Informatika		X	X
Technika, életvitel és gyakorlat			X
Testnevelés és sport			X

A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási – szabályai

- Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc, magyar nyelv és irodalom tantárgyból 60 perc.
- A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból az intézmény vezető által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- Az elnöki teendőket az intézmény vezető vagy a megbízottja látja el.
- A vizsgán, az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- A tanulónak az írásbeli vizsgán a szaktanár által összeállított feladatsort kell megoldani.
- A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc.
- A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.
- A szabályosan megtartott vizsga nem ismételhető meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
- A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
- A jegyzőkönyv mellélete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja
- Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
- Az vizsgaeredmény kihirdetése a vizsga napján történik.

1.9. A felvétel és az átvétel szabályai

Az iskola első évfolyamára felvételt nyer minden olyan tanköteles és iskolaérett gyermek, aki:

- az iskola beiskolázási körzetében állandó vagy ideiglenesen bejelentett lakásban él,
- illetve a fenntartó által előírt létszámkeretig minden gyermek, akinek szülei az intézményünket választották. Túljelentkezés esetén előnyben részesülnek a hátrányos helyzetű tanulók.

Magasabb évfolyamon felvételt nyerhet minden tanuló,

- aki beiskolázási körzetünkbe költözött,
- körzeten kívüli tanuló abban az esetben, ha az osztályok létszáma ezt lehetővé teszi.

A felvételi eljárás különös szabályai

Előzetes feladatok:

A kormányhivatal meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét, továbbá közzéteszi az iskolai beiratkozás idejét, az erről való döntés és a jogorvoslat benyújtásának határidejét a beiratkozás első napját megelőzően legalább harminc nappal.

Ennek megfelelően fel kell venni a kapcsolatot az illetékes kormányhivatallal!

- Javaslat: a Kormányhivatal honlapján tegye közzé a felvételi körzeteket.
- Feladat: A tankerület gondoskodik arról, hogy valamennyi általános iskola közzétegye a saját honlapján a körzetét, továbbá tankerületi szinten az óvodákban és az általános iskolákban kerüljön kifüggesztésre az összes települési iskola és körzete. (Azon települések esetében, ahol nincs iskola, a kötelező felvételt biztosító iskoláról a helyben szokásos módon tájékoztassák a szülőket.)

A beíratással kapcsolatos intézményi feladatok:

Az iskola igazgatója gondoskodik a beíratás napjain a megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosításáról.

A jelentkezéshez az alábbi dokumentumok szükségesek:

- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító és a lakcímet igazoló hatósági igazolvány,

- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolás

Az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolás lehet

- óvodai szakvélemény,
- nevelési tanácsadás keretében végzett iskolaérettségi szakértői vélemény,
- sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a Szakértői Bizottság szakértői véleménye.

A tanulók felvételéről az intézmény vezetője a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletben foglalt eljárásrend szerint dönt. A felvételtől vagy elutasításról szóló határozatot az iskolaigazgató küldi meg a szülő részére. Az Nkt. 50.§ (6) bekezdése alapján az általános iskolaköteles felvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében. Jelentkezés elutasítása esetén a szülő, a köznevelési törvény 37.§ (2)-(3) bekezdése alapján érdeksérelemre hivatkozással nyújthat be kérelmet a kézhezvételtől számított 15 napon belül. Az eljárást megindító kérelmet a KLIK illetékes Tankerületi Igazgatójához kell benyújtani. A benyújtott kérelmeket a Tankerület a beérkezéstől számított 30 napon belül köteles elbírálni. Az intézmény vezető a kormányhivatal felé jelzi, ha nem írárták be intézményébe a felvételi körzetében élő tanulót, és arról is értesítést küld, ha körzeten kívülit vett fel.

Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

- Ha az adott osztály létszáma engedi, a szülő kérésére – elsősorban a tanév befejezése után – biztosítjuk a más iskolába járó tanulók számára az iskolaváltás lehetőségét. Az átvételről – a nevelőtestület által átruházott jogkör alapján – az intézmény vezető dönt az érintett osztályfőnök véleményének kikérésével.
- Ha az igazgató engedélyezi a tanuló átvételét, a két iskola által tanított tantárgyak összehasonlítása alapján dönt arról, hogy a tanuló számára el kell-e rendelnie különbözeti vizsgát.
- Ha a tanulónak nem kell különbözeti vizsgát tennie, az intézmény vezető tanév közben is engedélyezheti az átvételét, ebben az esetben **írásbeli befogadó nyilatkozatot** küld a tanuló iskolájának. A tanuló akkor iratkozhat be iskolánkba, ha az „**Értesítés iskolaváltásról**” dokumentumot kézhez kaptuk.
- Ha a tanulónak különbözeti vizsgát kell tennie, csak annak eredményes teljesítése után iratkozhat be iskolánkba, ezért a tanköteles tanulónak eredeti iskolájában fenn kell tartania a tanulói jogviszonyát.

- Az évközi átvételnél a különbözeti vizsga előzetes letételétől eltekinthet az intézmény vezető, ha a tanuló eddigi eredményei, illetve a hiányzó tantárgy nehézségi foka alapján biztosítottak látja a különbözeti vizsga eredményességét.
- Évközi különbözeti vizsgát kizárólag a fenti esetben tartunk, egyébként általában az augusztusi vizsgaidőszakban szervezzük meg.
- Évközi átvételnél a tanuló érdemjegyeit a volt iskolája által megküldött hiteles dokumentumok alapján az osztályfőnök átvezeti az osztályozási naplóba.
- Az átvett tanulónak az esetleges tudásbeli hiányosságait a szaktanárok segítségével és útmutatásai szerint pótolnia kell.

1.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és
- jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.
- Fizika: égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: magasból esés.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- szakkörök,
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó („Egészség hét”/projektnap/témanap) szervezése a tanulók számára

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

Az éves munkatervben rögzített időpont alapján	Terület	Felelős	Meghívottak
év eleje: • első tanítási napon • első szakórákon	- ismeretek és gyakorlatok az év eleji osztályfőnöki órákon, - szakórákon	osztályfőnökök, tanítók, szaktanárok,	iskolaorvos, védőnő, kerületi Vöröskereszt

			szervezete - kapcsolattartó,
feltételek biztosítása: elsősegély dobozok felszerelése, elhelyezése	- iskola titkárságán, - technika szaktanterem, - tornateremben, - ebédlőben,	igazgató helyettes, szaktanárok	
évközben: szakórákon-helyi tanterv	- természetismeret óra - biológia óra - osztályfőnöki óra	osztályfőnökök, tanítók, szaktanárok,	iskolaorvos, védőnő, Vöröskereszt szervezete-
egészségnap szervezése	- iskolai egésznap	természetismeret és testnevelés szaktanárok	kapcsolattartó, szülők

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek témakörei

- vérzések,
- légutak,
- utcai balesetek,
- mozgásszervi sérülések,
- égési sérülések,
- vegyszer okozta sérülések.

Segélyhívás - segélykérés

- Mentők 104
- Tűzoltóság 105
- Rendőrség 107
- Általános segélyhívó 112

Az 5-8. évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök igény szerint (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

1.11. Esélyegyenlőség megteremtésének lehetősége a TÁMOP-3.3.8-12/2-2012-0008 azonosító számú, „A Nyírparasznyai Általános Iskola esélyegyenlőség alapú fejlesztéseinek támogatása” elnevezésű projekt megvalósítása segítségével

A projekt időtartama: 2013. július 1-2015. június 30.

A projekt koherens az általános iskola pedagógiai programjában megfogalmazott általános pedagógiai célokkal. A pedagógusok figyelembe veszik a helyi lehetőségeket, és a kor igényeihez alkalmazkodva fejlesztik a gyermekeket. A hatékony egyéni fejlesztő munka lényege, hogy minden tanulót önmagához viszonyítva juttassák el képességei optimumára. A projekt épít az eddig elért eredményekre, és ezt a munkát szeretné még hatékonyabbá, színesebbé élvezetesebbé tenni tanuló-szülők és pedagógusok számára egyaránt. Az együttes tevékenykedés öröme hívjuk fel figyelmüket sikerélmények biztosításával. A projekt középpontjába az „Iskolaházat” állítottuk, a programok egy jelentős részét e köré építettük. A különböző iskolaházi szakkörök (25 tanuló) lehetővé teszik szociális kompetenciáik, életvezetési tapasztalataik fejlesztését, fűrész-faragás során kézügyességük javítását, a lányok esetében pedig a tankonyhához kapcsolódó ismereteik bővítését. Mindehhez szorosan kapcsolódik egy pályaválasztási tanácsadás sorozat, mely előkészíti a tanulóink tudatos pálya-és iskola választását. Ugyanebből a célból egy nagyszabású pályaválasztási konferencia is megszervezésre kerül. Szeretnénk, ha tanulóink a saját, biztonságot nyújtó környezetükben hallanának minél több információt a környező középiskolák képviselőitől, valamint ezen a rendezvényen tanulóink szülei is jelen lennének.

Az intézmények közötti kapcsolat erősítését, valamint az intézmények közötti átmenetet segítését biztosítja minden nagy rendezvényünk (Anyák napja, Gyermeknap, Karácsony), melybe bevonjuk a helyi óvodásokat is. Az inger szegény környezetből érkező gyermekeket szüleikkel együtt közös élményhez kívánjuk juttatni.

Az intézmény horizontális kapcsolatait a környező általános iskolák bevonásával megvalósuló futball bajnokság megszervezésével kívánjuk bővíteni.

Tanulóinkat két tanévben el kívánjuk juttatni Budapestre, hogy megismerkedjenek fővárosunk nevezetességeivel, valamint két alkalommal adventi forgatagba visszük Debrecenbe.

Pedagógusaink módszertani megújulását képzések helyi szinten történő megszervezésével biztosítjuk, melyekbe az óvoda pedagógusokat is bevonjuk.

A megvalósuló programok mellett jelentősen bővíteni tudjuk eszközbeli felszereltségünket, mellyel a színvonalas és tanulóbarát környezetet biztosítunk tanulóink számára.

A projekt hosszú távú célja, hogy a tanulók kötődjenek településükhöz, gyökereikhez. Pályaválasztásuk megalapozott legyen, megtalálják a számukra legideálisabb szakmát, erősítsük önismeretüket, életvezetési kompetenciáikat fejlesszük, ezáltal növeljük esélyeiket egy tartalmas és értékteremtő jövőkép kialakítása és elérése tekintetében. Fontos, hogy élményeket biztosítunk a számukra, amely személyiségüket komplexen fejleszti, és olyan ismeretekre tesznek szert, melyek segítségével látókörük szélesedik, bővül.

A projekt megvalósításában jelentős feladat hárul a pedagógusokra. A projekt megvalósítási valamint fenntartási időszakában az esélyegyenlőség biztosításának felelőse Tatárné Csőke Erzsébet, aki a projekt szakmai vezetője is.

2. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

2.1. A választott kerettanterv megnevezése, jellemzői

Az iskola képzési rendje

Óraterv

A tananyag elsajátítása a törvény által meghatározott kötelező órakeretben történik. Ehhez szorosan kapcsolódva lehetőséget biztosítunk a nem kötelező óraszámokban történő tanórai foglalkozásokra és egyéni felzárkóztatásokon való részvételre. Tehát a tanuló heti óraszámát együttesen a kötelező és a választható órák adják meg, melyek megfelelnek a törvényi előírásoknak.

Kötelező tanórai foglalkozások:

Tartalmazza minden tanuló által kötelező óraszámot. Ezek alapján a tanulók elsajátíthatják a kerettantervben megfogalmazott minimum követelményeket. Az iskolában az alapozó szakasz (5-6 évfolyam) kötelező tanórai foglalkozásainak huszonöt százalékban (heti hat órában) folyik nem szakrendszerű oktatás, elsősorban a következő tantárgyak tanóráin: természetismeret, ének-zene, rajz, technika és életvitel.

A nem kötelező tanórai foglalkozások:

Az egyéni képességfejlesztés szolgálják. Lehetőséget nyújtanak a tanulók egyéni érdeklődésének megfelelően a pedagógusok javaslata, valamint a szülők választása alapján minimális, illetve maximális órakeretek felhasználására. A választható foglalkozások célja a felzárkóztatás, az egyéni fejlesztés, tehetséggondozás valamint kiegészítő ismeretek nyújtása tantárgyi rendszeren belül és tanórán kívül is.

A Nyírparasznyai Általános Iskolában nemzetiségi nevelés, oktatás az alapító okiratban megfogalmazottak szerint, nyelvoktató nemzetiségi nevelés és oktatás formájában valósul meg. Mindezt a 17/2013. EMMI rendelet szabályozza. Kötelezően heti egy órában népismeret és 3 órában cigány (lovári) nyelv és irodalom tantárgy került beépítésre a helyi tantervbe. A nyelv tanításával, az irodalom és a nemzetiségi népismeret témaköreinek elsajátításával hozzájárul a nemzetiségi nevelés-oktatás céljainak megvalósításához. A hagyományos nyelvoktató nemzetiségi nevelés-oktatásban a tanítás nyelve a magyar nyelv, a nemzetiségi nyelv és irodalom tantárgyat tanítási óra keretében az első évfolyamtól oktatjuk.

(Korábban a 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet 2. számú melléklet a - Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelvét határozta meg.)

A képzésünkbe beépített cigány nemzetiségi neveléshez, oktatáshoz (lovári nyelv, népismeret) kidolgoztuk a helyi tantervet.

Tantervek

- Az iskola 4. és 8. évfolyamain az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás:

- Az intézmény adaptált általános tanterve -Nyíregyházi Tantervcsalád 2004,
- Sajátos nevelési igényű tanulók nevelése és oktatása az irányelvek alapján,
- Cigány kisebbségi oktatás az irányelvek figyelembevételével.

- A 2013-2014 tanévtől 1. és 5. évfolyamoktól felmenő rendszerben életbe lép:

A Nemzeti alaptantervben (NAT) megfogalmazott pedagógia elvek, nevelési célok, fejlesztési feladatok, kulcskompetenciák és műveltségi tartalmak a kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló EMMI rendelet (továbbiakban: kerettantervi rendelet) mellékleteként megjelent kerettantervekben kerültek meghatározásra.

Bizonyos területeken az iskola választhatott a kiadott kerettantervek közül az „A” és „B” variációkból. A választáshoz fel kellett mérni:

- meglévő vagy megteremthető erőforrásokat,
- a választani kívánt kerettanterv illik-e az iskola profiljához, hagyományaihoz,
- a helyi tanterv koherenciájára, az ismeretek egymásra épülésére és a tantárgyak közötti kapcsolódási pontokra azonban minden esetben fokozottan ügyelni kellett.

A kötelező tantárgyak és óraszámok átvétele mellett a nevelőtestületeknek dönteni kellett:

- az évfolyamonkénti órakeret 10%-ának (szabad órakeret) felhasználási módjáról - az órakeret felhasználása kötelező.
- dönthetett például a minimális órászámmal közölt tantárgyak időtartamának megemlése mellett,
- vagy szabadon választható tantárgyat vezethetett be,
- választhatott a kerettantervekben szereplő emelt órászámú tantárgyi kerettantervet – ezt intézményünk nem választotta,
- illetve alkalmazhatott az iskola gyakorlatában korábban kidolgozott és/vagy használt tantárgyi tantervet,
- továbbá az iskolák saját tantárgyat/tantárgyakat is alkothatott - ezt intézményünk nem választotta.

A választások és a szabad órakeretről hozott döntések együttesen határozzák meg az iskolánk, illetve azok egyes évfolyamainknak, osztályainknak saját nevelési- oktatási arculatát. Az iskolánk döntése és választása során létrehozott helyi tantervek alapozzák meg a 2013/2014. évi szeptember 1-jén kezdődő tanév képzési kínálatát, beiskolázási tevékenységét, valamint a nevezett tanév nevelési-oktatási célrendszerét, fejlesztési követelményeit, tartalmait. Biztosítják a már korábban kialakított „arculatunk” továbbvitelét. Az elkövetkező években a nevelő-oktató munka a 2013. március 31-ig módosított és a fenntartó által jóváhagyott Pedagógiai program (2010) és két helyi tanterv szerint folyik.

A Nemzeti alaptanterv bevezetéséről szóló rendelet szabályozása alapján a 2012-ben kiadott NAT 2013. szeptember 1-jén az első, az ötödik évfolyamon – majd az ezt követő tanévekben felmenő rendszerben – kerül bevezetésre.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantervek szerinti oktatást a következő táblázatban foglaltuk össze:

TANÉV	ÉVFOLYAM							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2013-2014	2013	H2004	H2004	H2004	2013	H2004	H2004	H2004
2014-2015	2013	2013	H2004	H2004	2013	2013	H2004	H2004
2015-2016	2013	2013	2013	H2004	2013	2013	2013	H2004
2016-2017	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013

A táblázatban használt jelölések az alábbi pedagógiai programokat, illetve tantervi változatokat jelentik:

- **H2004** = a 2003-ban felülvizsgált és módosított NAT alapján, valamint az Oktatási Minisztérium által 2004-ben kiadott kerettanterv alapján elkészített 2004 szeptemberétől érvényes helyi tanterv,
- Sajátos nevelési igényű tanulók nevelése és oktatása az irányelvek alapján,

Nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás – cigány népismeret (magyar nyelven)

- oktatáshoz kapcsolódó tanterv,
- **2013**= 2012-ben felülvizsgált és módosított NAT, a köznevelési törvény, illetve a 2012-ben kiadott új kerettantervek alapján elkészített 2013 szeptemberétől érvényes pedagógiai program és helyi tanterv.

Iskolánk helyi tanterve az emberi erőforrások minisztere által kiadott kerettantervek közül az alábbi tantervre épül:

- [**Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára**](#)
- [**Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára**](#)
- [**A cigány nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei**](#)

- Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulókat oktató nevelési-oktatási intézmények számára

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Iskolánk a kerettantervben szereplő választható „**A változat**” illetve „**B változat**” kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanít.

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Matematika	A változat
Fizika	A változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	B változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat

A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal. Iskolánk az ötödik évfolyamon választható *Dráma és tánc*, illetve *Hon- és népismeret* tantárgyak közül a **Dráma és tánc** tantárgyat tanítja. 6. 8. évfolyamon a cigány nyelv tantárgy óraszámát növelte meg egy-egy órával.

Kötelező tantárgyak és óraszámok a helyi tanterv alapján, az 1–4. évfolyamon

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1,5
Idegen nyelvek (angol)				2
Matematika	4	4	4	4

Hit - és Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1+1	1+0,5
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	4	4	4	4
Romani nyelv	3	3	3	3
Romani hon- és népismeret	1	1	1	1
Nemzetiségi órakeret	2	2	2	2
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	27	27	27	29

Alsó tagozaton 1. 2. 3. és 4. évfolyamon nemzetiségi nyelvoktató iskolaként heti 3 órában a romani nyelvet oktatni kell. A hiányzó 1 órát a készségtárgyak közül évfolyamonként a heti egy-egy testnevelés óra felhasználásával valósítjuk meg.

Felső tagozaton 5. és 7. évfolyamon heti egy órával csökkentettük a testnevelés órák számát ugyanezen célból, 6. évfolyamon a választható órák terhére valósítjuk meg a cigány nyelv oktatását.

Óraterv a helyi tantervhez 5-8. évfolyamon

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4ü
Angol nyelv	3	3	3	3
Matematika	3+1	3+1	3+1	3+1
Erkölcstan	1	1	1	1

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2	0	0
Fizika	0	0	1.5	1.5
Kémia	0	0	1.5	1.5
Biológia-egészségtan	0	0	1.5	1.5
Földrajz	0	0	1.5	1.5
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc	1	0	0	0
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	0
Testnevelés és sport	4	5	4	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Romani nyelv	3	3	3	3
Romani népismeret	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Nemzetiségi órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Összes órakeret	30	30	33	33

A választott kerettantervet az alábbi módon igazítjuk nevelési-oktatási céljainkhoz, feladatainkhoz:
Idegen nyelvként az angol nyelvet tanítjuk, a 4. évfolyammal kezdődően. Valamint a romani nyelvet 1. évfolyamtól

2.2. A helyi tanterv tantárgyai, tartalmai

Kötelező tanórai és tanórán kívüli foglalkozások

Az óraterv elkészítésének törvényi szabályozása

Kötelező tanórai foglalkozások

A közoktatási törvény 52.§.(3) bekezdése szerint a tanuló kötelező tanórai foglalkoztatása nem lehet több

- a) az 1 - 3. évfolyamon napi négy,
- b) a 4 - 6. évfolyamon napi négy vagy öt (heti átlagban 4,5),
- c) a 7 - 8. évfolyamon napi öt óránál.

A 2013-2014 tanévtől 1. és 5. évfolyamoktól felmenő rendszerben életbe lép:

Jogsabályi rendelkezés a többlet órakeretről és a tanulói terhelhetőségről: a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról tartalmazza a tanulók heti és napi terhelésének korlátozására vonatkozó rendelkezéseket:

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak száma – ha e rendelet másképp nem rendelkezik – egy tanítási napon nem lehet több:

- hat tanítási óránál az első–harmadik évfolyamon
- hét tanítási óránál a negyedik évfolyamon,
- hét tanítási óránál az ötödik–nyolcadik évfolyamon.

A 2013-2014 tanévtől 1. és 5. évfolyamoktól felmenő rendszerben életbe lép a 20/2012 EMMI rendelet 8§ (1.): A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege – ha e rendelet másképp nem rendelkezik – egy tanítási héten a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet B és D oszlopában az adott évfolyamra meghatározott időkeretet

- a) az első–negyedik évfolyamon legfeljebb kettő,
- b) az ötödik–hatodik évfolyamon legfeljebb három,
- c) a hetedik–tizenharmadik évfolyamon legfeljebb négy.

Az óraterv alapvető fogalmai

Tanulói terhelhetőség küszöbszám	Kötelező óra	Kötelező: minimális tantárgyi óraszám
		Kötelező: szabadon tervezhető órakeret
	Választható órakeret	Választható: maximális többlet órakeret
		Választható: az osztály számára engedélyezett és a tanulói kötelező óraszám differenciájából vett órakeret
		Választható: emelt szintű oktatás többlet időkerete

Rendelkezésre álló órakeret:

- a tanuló számára kötelező és választható tanórai időkeret törvényileg meghatározott minimumküszöbe, mely magába foglalja a szabadon tervezhető időkeretet is.

Az osztály számára engedélyezett foglalkozási időkeret:

- a törvényben meghatározottak szerint a kötelező és a választható tanórai foglalkozásokon (rendelkezésre álló órakereten) felül tartalmazza a további tanórákra, osztálybontásra és egyéb foglalkozásra (pl. felzárkóztató, szakkör, napközi, sportkör stb.) tervezhető időkeretet. Ez utóbbi komponens az engedélyezett heti osztályidőkeret és a tanulói kötelező órakeret differenciája.

A tanulói terhelhetőség maximumszámát a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nat rendelet) határozza meg évfolyamonként, s ez azért lényeges a helyi óraterv kialakításakor, mert megmutatja, hogy a kötelező tanórai minimumtól mennyivel lehet eltérni, tehát lényegében óraszámemelésre ad lehetőséget.

A tanuló napi és heti – kötelező és választható – óráinak maximuma (terhelhetőségi küszöbszám) főszabály szerint át nem léphető korlát az óraterv készítésénél. Ez azt jelenti, hogy a kötelező minimális tantárgyi óraszám és a jogszabályban meghatározott kötelezettség alapján, szabadon tervezhető tanórai foglalkozások összege – vagyis a tanórák megszervezése céljából rendelkezésre álló időkeret – csak a tanulói terhelhetőség felső hataraként meghatározott óraszámig bővíthető, természetesen opcionálisan.

A jogszabály néhány kivételt enged a tanulói terhelhetőség figyelmen kívül hagyása vonatkozásában, így annak felső határa nem érvényesül:

- az osztályok számára engedélyezett foglalkozási időkeret és a tanuló számára kötelező tanórák számának differenciája terhére szervezett egyéb foglalkozások (felzárkóztató, szakkör, napközi stb.) óraszám,

a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációja céljából szervezett, az 1-4. évfolyamon tanulók felzárkóztatása miatt szükséges és az egyes magántanulók számára biztosított egyéni foglalkozások heti óraszám. Az óraterv elkészítésének alapját képezi a KNT. 6.sz. mellékletében és a 110/2012 (VI.4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról jogszabályok.

Lehetőséget kell biztosítani a tanuló számára, hogy válasszon a pedagógiai program keretei között a választható tantárgyak, foglalkozások közül, valamint ha a tantárgyfelosztás azt lehetővé teszi a pedagógusok közül.

Nem kötelező, választható tanórai foglalkozások:

Ugyancsak a Kt. 52.§ (7) bekezdése alapján „az iskola a tanulók érdeklődése, igénye szerint nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat szervez, felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás, konzultáció, speciális, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából. Ha az igazgató a fenntartó egyetértésével nagyobb időkeretet nem állapít meg, a nem kötelező tanórai foglalkozások heti időkerete - osztályonként - az évfolyamra meghatározott heti kötelező tanórai foglalkozások

- a) az 1 - 4. évfolyamon tíz
- b) az 5 - 6. évfolyamon huszonöt,
- c) a 7 - 8. évfolyamon harminc százalék.

A 2013-2014 tanévtől 1. és 5. évfolyamoktól felmenő rendszerben életbe lép:

20/2012 EMMI rendelet 8§ (1.) A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege ha e rendelet másképp nem rendelkezik – egy tanítási héten a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet B és D oszlopában az adott évfolyamra meghatározott időkeretet

- a) az első–negyedik évfolyamon legfeljebb kettő,
- b) az ötödik–hatodik évfolyamon legfeljebb három,
- c) a hetedik–tizenharmadik évfolyamon legfeljebb négy.

Az iskola általános tantervű osztályaiban a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendeletben a miniszter által kiadott kerettantervet választotta. A kerettanterv alapján készített helyi tanterv a 2013/2014-es tanévtől felmenő rendszerben, az első és ötödik évfolyamon lép életbe.

A kerettanterv tartalmaz tantárgyi tanterveket, ezek azonban két évre szólnak, az egyes témákhoz kötelező tartalmakat, fejlesztési célokat és minimális óraszámot határoznak meg. (Az órateremben szereplő óraszámoknak csak a 90%-ára adnak meg tervet.)

A rendelet előírja, hogy ezeket a tematikus egységeket tanévre lebontva kell beépíteni a helyi tantervbe, továbbá a szabadon felhasználható 10% időkeret tartalmát is meg kell tervezni.

2.3. A választható tantárgyak, foglalkozások

Iskolánkban az 5. évfolyamon heti egy órában a Tánc és dráma választható tantárgyként jelenik meg.

2.4. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A képzés alapvető szervezeti formája az osztályrendszerű tanítás. Hagyományos évfolyamokra épített tanulócsoporthoz (osztályok) működnek. Az iskolánkban 8 évfolyamon történik az alapképzés. A tanulóink létszámának megfelelően a rendszer teljes működésekor évfolyamonként egy osztályt működtetünk.

Az osztályba sorolásnak nincsenek a tanulói képességektől (teljesítménytől) függő szempontjai, mindössze annyira, amennyire az integrált oktatás feltételei ezt megkövetelik.

Az alsó tagozaton, 1-4. évfolyamon, a szülő igénye alapján 1-2 és 3-4. évfolyamonként szervezett csoportban napközis foglalkozásokon vesznek részt a tanulók.

A felső tagozaton, 5-8. évfolyamon, szülői igény alapján évfolyam összevonással szervezett csoportban tanulósobai foglalkozáson vesznek részt a tanulók.

A korszerű nyelvtanítást, a tehetségek kibontakoztatását ill. a lemaradások pótlását szolgálják a csoportbontások.

Egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Tehetséggondozás, képességfejlesztés

Az egy osztályba járó tanulók csak életkorban állnak közel egymáshoz, ezen kívül adottságaikban, fejlettségükben, képességükben, tudásukban, felkészültségükben, azaz fejlettségi mutatóikban különböznek egymástól. Különbözik a tantárgyak iránti érdeklődésük, munkájuk eredménye, teljesítményük szintje. Tanulóink egy része kimagasló eredményekre képes, intellektuális és nem intellektuális tevékenységekbe. Ők kiemelkedő képességűek a potenciális tehetségek.

Fontosnak tartjuk, hogy iskolánk tevékenységi rendszere ne egymástól elkülönülő műveltségi területeket fejlesszen, hanem minden tanítványunk legyen gazdagabb azáltal, hogy az iskola ethosa lehetővé teszi az egyén sokoldalú fejlesztését. Ez lehetőséget nyújt minden tanuló számára, hogy megtalálja az érdeklődésének, képességeinek, adottságainak megfelelő elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzését. Ebben jelentős felelősség hárul a gyermeket tanító pedagógusra.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakozását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását tanóra keretén belüli egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó, valamint tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozásokon keresztül segítjük.

Ezek formái a következők lehetnek:

- szakkörök,
- pályaválasztási tanácsadás,
- művészeti oktatás,
- számítástechnika, Internet
- versenyek, vetélkedők, bemutatók,
- iskolai könyvtár,

- tárlatok, kiállítások szervezése,
- szabadidős foglalkozások, (színház, múzeumlátogatás)
- a hagyományostól eltérő oktatási formák (játsszóház, cigány kultúra, rendhagyó irodalom óra)

Tanórán kívüli foglalkozásokról – a szülői, tanulói igények alapján – az iskola lehetőségeinek figyelembevételével minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

Versenyek, vetélkedők

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában rendezünk. E mellett természetesen az iskolán kívüli részvételt is biztosítjuk a tehetséges tanulók számára. A versenyek, vetélkedők megszervezését, a tanulók felkészítését a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve az egyes szaktanárok végzik.

Alsó tagozat:

- minden évfolyamon évente alapműveleti verseny, hangos olvasási és szépíró verseny
- mesemondó és versmondó verseny egymást követő tanévekben felváltva

Felső tagozat:

- cigány és magyar szerzők műveiből (akár cigány nyelven) versmondó verseny egymást követő tanévekben felváltva
- magyar és történelem tantárgyi verseny egymást követő tanévekben felváltva

Szakkörök

Az iskola célkitűzésének megvalósításához, mint kiegészítő tevékenységeket szervezzük. A szakkörök szervezése a tanulók érdeklődésének megfelelően, valamint hagyományaink alapján történik. A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

IPR

Integrációs pedagógiai rendszer egy olyan pedagógiai keretrendszer, amelynek célja a **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélykülönbségeinek kiegyenlítése** az iskolánkban. Ennek érdekében pedagógusaink kisebb csoportokban személyre szabott fejlesztést valósítanak meg az iskolai sikeresség elősegítése céljából.

Iskolai községi könyvtár

A könyvtárismeretet valamennyi tanulónk szakórában elsajátítja. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. Az SZMSZ-ben rögzítettük a könyvtár működési rendjét.

2.5. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A kedvezmények iránti igényt az iskolai tankönyvrendelés elkészítése előtt az iskola intézményvezetője felméri, „A nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. tv.” alapján.

A felmérés során tájékoztatni kell a szülőket arról, hogy kik jogosultak a térítésmentes tankönyvellátásra, valamint a normatív kedvezmény igénybevételére.

A felmérés eredményéről az iskola igazgatója minden év január 20-ig tájékoztatja az iskolai szülői szervezetet (közösséget), az iskolai diákönkormányzatot, a nevelőtestületet és az intézményi tanácsot, és kikéri véleményüket a tankönyvtámogatás rendjének meghatározásához. Az iskola intézményvezetője a véleményezésre jogosultak véleménye alapján minden év január 25-éig meghatározza az iskolai tankönyvellátás rendjét, és erről tájékoztatja a szülőt.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. Tájékoztatni kell őket továbbá az iskolából kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.

- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten szóban, az iskola aulájában elhelyezett listán és a bizonyítvány kiosztásakor írásban tájékoztatjuk a szülőket. Tájékoztató található a kölcsönözhető tankönyvekről is, illetve arról, hogy milyen feltételek mellett kaphatnak ingyenesen tankönyvet, illetve támogatást a tanulók (szüleik) a tankönyvek megvásárlásához.

2.6. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A Nemzeti alaptanterv alapján megfogalmazott feladatok:

- a nemzeti műveltség,
- a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése,
- az erkölcsi érzék és a szellemi ,érzelmi fogékonyság elmélyítése,
- a tanuláshoz, a munkához szükséges képességek ,készségek ,ismertetek ,attitűdök együttes fejlesztése,
- az egyéni és a csoportos teljesítmény ösztönzése,
- a közjóra való törekvés megalapozása,
- a nemzeti közösségi összetartozás és hazafiság megerősítése
- értékálló és a kor igényeinek megfelelő tudás elsajátítása

Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

2.6.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket pedagógiai szempontból kezeljük.
- Fokozatosan átvezetjük a tanulót az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Törekszünk a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére, a koncentráció képességének alapozására.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.
- Fokozatosan előtérbe helyezzük a Nat elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamatokat.
- Fontosnak tartjuk az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztését, az együttműködés értékének tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tekintjük: az életkori jellemzők figyelembevételét, az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.
- Kiemelt feladatként kezeljük a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.

A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- Fontosnak tartjuk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását.
- Fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot, az alapvető képességek, készségek elsajátítását, a mentális képességeket, az önálló tanulás és az önművelés alapozását.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.
- Célunk az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, pályaorientációra.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,

Az iskolánk pedagógiai programja a NAT- ban leírt és képviselt értékekre, a fejlesztési területekre valamint a kulcskompetenciák fejlesztésére és a tanulói szükségletekre épül, azzal összhangban lett kidolgozva. Feladataink a NAT- ban rögzített egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, differenciált valamint a tanulási esélyegyenlőséget javító pedagógia alkalmazása. Célunk, hogy tanulóink minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket, megalapozzuk pozitív énképüket, boldog és kiegyensúlyozott személyiségüket, tudatos jövőképeket, pályaválasztásukat. Széleskörű módszerek és szervezeti keretek biztosítják a fentiek megvalósulását.

Mindezt a változatos, tevékenységközpontú, cselekvő pedagógia alkalmazásával tesszük:

- Tevékenységközpontú pedagógia
- Differenciált tanórai képességfejlesztés
- Projektmódszer
- Témahét
- Csoportmunka

2.7. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést. Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg. Ennek alapján:

- az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:
 - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
 - iskolai sportkörben való sportolással,

- kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.

A törvényi szabályozás szerint a heti öt testnevelés óra felmenő rendszerben kerül megvalósításra.

Évfolyam	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
1. osztály	5	5	5	5
2. osztály	3+2	5	5	5
3. osztály	3+2	3+2	5	5
4. osztály	3+2	3+2	3+2	5
5. osztály	5	5	5	5
6. osztály	3+2	5	5	5
7. osztály	3+2	3+2	5	5
8. osztály	3+2	3+2	3+2	5

Célunk:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknál a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.
- A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.

- Az alsó tagozaton a küzdősport alapú testnevelés és a tantervi testnevelés csoportbontása évfolyamra vonatkozóan valósul meg homogén csoportalkotás formájában (képesség- és készség alapú csoportszervezés).

A tanulók fizikai állapotának mérése

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként április-május hónapra írják elő. A mérésre egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A szűrések eredményei

Legfőbb deformitások:

- gerincferdülés, lúdtalp.
- a légzőszervi allergiás megbetegedések közül leggyakoribb az asztma.

A szűrések eredményéből kitűnik, hogy a kulcsproblémák:

- Helytelen táplálkozás
- Mozgásszegény életmód
- A napi táplálékbevitel mennyisége és minősége sem megfelelő a tanulóknál.

Jó példa erre az életmódfelmérés, amelynek alapján a következők állapíthatók meg:

- a túltápláltság oka a nem megfelelő tápanyag bevitel, túlzott szénhidrát fogyasztás, péksütemények, cukrozott üdítők és energia italok formájában. Kevés rosttartalmú ételt fogyasztanak.
- Tej és tejterméket alacsony százalékban fogyasztanak. Ezzel szemben az édességek, a chips, a hamburger fogyasztása jelentős.
- A gyerekek fele napi szinten fogyaszt üdítőt.
- A napi tevékenységek során a tanulók kis hányada sportol rendszeresen.
- Kiemelt szerepet játszi a TV nézés. Növekszik a számítógép előtt letöltött idő.
- A gyermekek jelentős része a családdal tölti szabadidejét, felsőbb évfolyamokon megnevekszik a barátokkal eltöltött szabadidő aránya, az energiatartalom fogyasztása.
- Elgondolkodtató az a tény, hogy a gyermekek több mint fele reggeli fáradtságra panaszkodik, mely a késői lefekvésre vezethető vissza.

Következtetések:

- A megfelelő időközönkénti napi ötszöri étkezés az iskoláskorúak számára nagyon fontos, hisz szervezetük ebben az életkorban épül fel, és ha helytelen táplálkozási szokásokat, mozgásszegény életmódot alakítunk ki, akkor a felnövekvő generáció munkaképessége is jelentősen csökken.
- A diákokra zúduló jelentős mennyiségű tananyag, az elektronikus hírközlés a székbe kényszerítik fiataljainkat átlag napi 8 órában. Az mozgásszervek ennek következtében rendellenesen fejlődnek – jól bizonyítja a gyógytornára kiszűrt tanulók száma.

A rendszeres testedzés, a sportolás sokféle segítséget adhat:

- A test súlyának megőrzését
- A társas kapcsolatok kialakításának lehetőségét,
- Az önbizalom további növelését,
- A testi-lelki harmónia elérését.

A tanulók mérése alsó- és felső tagozaton

Az országosan egységes adatszolgáltatáshoz évente két alkalommal, - tanév elején és tanév végén – a tanulók általános fizikai teherbíró képességének minősítéséhez, az aerob kapacitás és az általános testi erő mérésére összeállított motorikus próbákban elért teljesítményt kell megbízhatóan, objektív módon mérni és értékelni.

- Minőségellenőrzés
- Az általános fizikai teherbíró-képesség egységes mérése, értékelése és minősítése: NETFIT-teszt szerint.

Minden fiatal képesség szerinti differenciált terheléssel, szükség esetén felzárkóztató program biztosításával úgy jusson el a felnőtté válásig, hogy az egészséges létezéshez szükségesek fitness szint értékét elérje és megtartsa.

A tanulók mérése alsó tagozatban

1. 2 x 15 m-es szlalom futás (mp)
2. 2 x 15 m-es szlalom labdavezetés (mp)
3. egyensúlyozás a tornapad gerendáján
4. labdapassz meghatározott helyről ½ perc alatt (db)
5. célba dobás meghatározott helyről (találatok száma)
6. tartós futás 3 perc

A tanulók mérése felső tagozatban

A felsősök számára hungarofitt felmérés, amely vizsgálja

1. Az alsó végtag dinamikus erejének mérése
Helyből távolugrás (m)
2. A kar-, a törzs-, a lábizmok együttes dinamikus erejének mérése
Lökés egy kézzel dobóterpeszből az ügyesebb kézzel tömött labdával (m)
3. A vállövi és a karizmok erő – állóképességének mérése
Fekvőtámaszban karhajlítás és – nyújtás folyamatos kifáradásig (db)

Maximális időtartam: nők 1,5 perc, férfiak 3 perc

4. A váll – és törzsizmok dinamikus erejének mérése (m)

Tömött labda vetés 2 kézzel fej fölött hátra (m)

5. A hátizmok erő- állóképességének mérése

Hason-fekvésből törzsemelés és – leengedés folyamatos kifáradásig (db)

max. időtartam: 4 perc.

6. A hasizmok erő- állóképességének mérése

Hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés folyamatosan kifáradásig (db)

max. időtartam: 4 perc

Cooper teszt az általános fizikai teherbíró képesség felmérése ősszel és tavasszal.

Az alsós és felsős testnevelést tanító nevelők rendszeresen végeznek méréseket atlétikában rövid - közép – és hosszú távú futásokban magas – és távolugrásban, kislabda hajításban és 7.8. osztályban súlylökésben.

Az előző évi felmérések eredményei azt bizonyítják, hogy igen sok a teendőnk a fizikai képességek fejlesztése terén.

2.8. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- Megfigyelés
- Írásos kikérdezés (kérdőív)
- Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)

- Tanulók által készített produktumok vizsgálata
- Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)
- Dokumentumok elemzése

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A pedagógiai program értékelési koncepciójának célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjék meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési funkciót különböztetünk meg: a minősítő értékelést (teljesítménymérést), a diagnosztikai értékelést és a fejlesztő értékelést.

A tanulók értékelése, feladatainak és beszámoltatásának meghatározása.

Az értékelést végző személytől függően lehet:

- belső (osztály- és évfolyamszintű),
- külső (területi- és országos szintű).

Az értékelés lényege:

- viszonyítás az elvárt állapothoz,
- visszajelzés az eredmény okáról.

A tanuló minden megnyilvánulását következetesen, objektíven értékeljük - módjai:

- szóbeli szöveges értékelés,
- írásbeli szöveges értékelés,
- érdemjegyek.

Az értékelés funkció szerinti meghatározása

Funkció	Lényege	Időpont	Alap	Szóbeli és írásbeli formái	Gyakoriság
<i>Formatív</i>	<i>Formál (felismer)</i>	<i>Folyamat közben</i>	<i>Kritériumorientált</i>	<i>Írásbeli feleletek</i> <i>Feleltetés</i> <i>Röpdolgozat</i> <i>Óra eleji kérdések</i> <i>Házi feladat</i>	<i>Alkalomszerű</i> <i>Alkalomszerű</i> <i>Alkalomszerű</i> <i>Alkalomszerű</i> <i>Alkalomszerű</i>
<i>Szummatív</i>	<i>Minősít (megállapít)</i>	<i>Folyamat végén</i>	<i>Normorientált.</i>	<i>Témazáró.</i> <i>Felmérő.</i> <i>Szintfelmérő.</i>	<i>Témazárás után</i> <i>Félévkor és év végén</i> <i>Év végén</i>
<i>Diagnosztikus</i>	<i>Eleméz (leír)</i>	<i>Folyamat elején és végén</i>	<i>Kritériumorientált</i> <i>Normaorientált</i>	<i>Szintfelmérő.</i> <i>Külső mérések</i>	<i>Tanév elején</i> <i>Ütemterv alapján</i>

A témazáró dolgozat, év végi és félévi felmérés eredménye súlyozottan számít a félévi és év végi osztályzatba.

Az értékelés jellege:

- szöveggel (az első félév- és évvégén, második első félévének végén),
- számmal, százalékkal (2-8. évfolyamon)

Osztályzatok:

- A tanulók értékelésénél a hagyományos osztályozási rendet megtartjuk.
- A tanórai szóbeli és írásbeli munkát 1 – 5-ig terjedő érdemjeggyel értékeljük, melyről a szülőt, gondviselőt írásban értesítjük.
- Az érdemjegyeket a haladási és értékelési naplóba tintával az értékelést követően azonnal beírjuk.
- A szülők tájékoztatása tájékoztató füzetten keresztül történik. Az értékelés rendszeressége: tantárgyanként havonta minimum 1 érdemjegy.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

- jeles (5),
- jó (4),
- közepes (3),
- elégséges (2),
- elégtelen (1).

Szóbeli értékelésnél:

- elismerjük a tanuló tudását, javaslatot teszünk a hiányosságok pótlására.
- célunk a személyiségfejlődést elősegíteni.

Fogadóórák alkalmával behívjuk azon szülőket, akiknek gyermekei a megszokottól eltérő viselkedést vagy tanulmányi eredményben nagyfokú visszaesést mutatnak. A szülőket a tájékoztató füzet (ellenőrző könyv) útján értesítjük. Decemberben és májusban a nem megfelelően teljesítő tanulók szüleivel írásban közöljük, hogy gyermeke az adott tárgyból eddig a minimumot nem teljesítette.

Kiemelten fontos a problémás gyermekek szüleivel való rendszeres kapcsolattartás.

Cigány népismeret tantárgy értékelése félévkor és év végén:

- kiválóan megfelelt (5)
- jól megfelelt (4)
- megfelelt (3)

- felzárkóztatásra szorul (2)

Hittan értékelése:

A nevelési – oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 182/B. § (10) bekezdése egyértelműen kimondja, „a hit- és erkölcs tanterv tantárgy értékelése és minősítése az Nkt. 54. § (2)-(3) vagy (4) bekezdésének megfelelően az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint történik”.

Ehhez igazodva az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.

SNI és enyhe értelmi fogyatékos tanulók értékelése:

A tanulók értékelésének alapját a szakértői bizottság által kiadott szakértői vélemény adja valamint a fogyatékos tanulóknak megfelelő kerettantervben megfogalmazottak. Év közbeni teljesítményüket a javaslat figyelembe vételével (szóban, írásban) személyre szabottan fogalmazzák meg a pedagógusok. Az értékelés módja érdemjeggyel történik évközben, félévkor és év végén is. Kivételt képez ez alól, amikor a szakvélemény ennek ellenkezőjét kéri.

Az értékelés alól felmentett tantárgyak esetében félévi és év végi értékelés helyett a részt vett kifejezést alkalmazzuk.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe

Az írásbeli beszámoltatások formái:

- Az írásbeli felelet minimum 3 kérdésből áll, megoldása maximum 15 perc alatt történhet.
- Dolgozatnak minősül a minimum 3 óra anyagából íratott anyag.
- A témazáró dolgozat egy fejezet (témakör) tartalmáról szól.

Az írásbeli beszámoltatás rendje:

- Írásbeli felelet külön szabályozás nélkül íratható, az írásbeli feleletet nem kell előre bejelenteni.
- A dolgozat íratásának tervét az előző órán ismertetni kell a tanulókkal.
- Témazáró dolgozat írása csak összefoglalás után következhet, ezért két tanórával a témazáró íratása előtt már ismerniük kell az időpontot a gyermekeknek.

Az írásbeli beszámoltatás értékelése:

Céljainknak megfelelően, változatosan választjuk meg a különböző értékelési módszereket, eszközöket. Törekszünk arra, hogy visszajelzéseink világosak, egyértelműek legyenek minden értékelés alkalmával, de órákon is törekszünk a folyamatos visszajelzésre ezzel segítve tanulóink fejlődését. A tanulói munkák értékeléséből kapott adatokat elemezzük, és ezt a további fejlesztés alapjaként használjuk, szükség esetén gyakorlatát módosítani.

- Az írásbeli felelet és a dolgozat értékelésének formáját, a pontszámok átváltását a nevelő önállóan, a számon kért tananyag súlyának, a csoport képességének megfelelően alakíthatja.
- Az írásbeli témazáró dolgozat esetén az elért pontszámokat az alábbi százalékos kulcs alapján váltjuk át osztályzatra. Amennyiben központi témazáró íratására kerül sor, úgy az ott megadott ponthatárokat vesszük figyelembe.

5-ös	90-100 %
4-es	75-89 %
3-as	50-74 %
2-es	30-49 %
1-es	0-29 %

A témazáró dolgozat értékelése után a nevelő az egyéni bánásmód elvét alkalmazva adhat javítási lehetőséget.

A kulcskompetenciák fejlesztése során az egyes tantárgyakból külön értékelési rendszert nem dolgoztunk ki - továbbra is a tanulók %-os teljesítménye és érdemjegyben kifejezett minősítése tartalmazza majd.

A tanulók teljesítményének értékelésekor a fenti százalékhatárokat és minősítéseket alkalmazzuk, melyek Kt. 70.§ (3) bekezdésének értelmében átváltható osztályzatra, eredményekre, lehetővé téve az intézmények közötti átjárhatóságot a gyermek részére.

Értékelés az alsó tagozaton

Az értékelés egyénre szabottan a szülőknek és a gyerekeknek szól.

A törvény adta lehetőség keretén belül az alábbi értékeléseket alkalmazzuk:

<u>Évfolyam</u>	<u>Félév</u>	<u>Évvége</u>
<u>1. évfolyam</u>	<u>Szülőknek szóló szöveges értékelés</u>	<u>Szülőknek szóló szöveges értékelés</u>
<u>2. évfolyam</u>	<u>Szülőknek szóló szöveges értékelés</u>	<u>Érdemjegy</u>
<u>3. évfolyam</u>	<u>Érdemjegy</u>	<u>Érdemjegy</u>
<u>4. évfolyam</u>	<u>Érdemjegy</u>	<u>Érdemjegy</u>

Szöveges értékelés ajánlása:

http://www.nefmi.gov.hu/letolt/kozokt/szoveges_ertekeles_pdf.pdf

Az első évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

KIVÁLÓAN TELJESÍTETT

JÓL TELJESÍTETT

MEGFELELŐEN TELJESÍTETT

FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL

A második, harmadik és negyedik évfolyamon félévkor és év végén, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

Az első évfolyamon félévkor és év végén a tanulók munkáját az egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok segítségével értékeljük.

A második - nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

5-8. évfolyamon

Az 5-8. évfolyamon a helyi tanterv szabályozza az egyes tantárgyak követelményeit, értékelését, továbbhaladásának feltételei:

jeles (5), ha

- ha pontosan ismeri és prezentálja a tananyagot, szabatosan adja elő,
- teljes terjedelmében ismeri a tananyagot,
- a tantárgyi követelményekben meghatározott cselekvések, döntő hányadát képes eredményesen elvégezni,
- munkáját az életkorának megfelelő önállóság, jellemzi,
- bátran mer és képes kérdezni, problémákat felvetni.

jó (4), ha

- a tananyagot lényegében ismeri,
- tevékenységében, teljesítményében legfeljebb apró hiányosságok, bizonytalanságok
- fedezhetők fel,
- kis mértékben tanári segítségre szorul.

közepes (3), ha

- ismeretei felszínesek,
- a tantárgyi követelményekben megfogalmazottakat csak részlegesen képes elvégezni,
- viszonylag összefüggő feladatokat csak tanári segítséggel képes megoldani.

elégséges (2), ha

- a tananyagra vonatkozó ismeretei jelentős mértékben hiányosak,
- a követelmények közül csak azok teljesítésére képes, melyek továbbhaladása
- elengedhetetlen feltételei,
- feladatait tanári útmutatással és segítséggel is nehezen képes végrehajtani.

elégtelen (1), ha

- a tananyaggal kapcsolatban teljes tájékoztatlanságot árul el,
- a fent leírtakat nem képes teljesíteni,
- a követelmények teljesítése, mérése során meg nem engedett segédeszközöket
- használ.

Értékelés a felső tagozaton

<u>Évfolyam</u>	<u>Fél év</u>	<u>Év vége</u>
<u>5. osztály</u>	<u>Érdemjegy.</u>	<u>Érdemjegy.</u>
<u>6. osztály</u>	<u>Magatartás,</u>	<u>Magatartás,</u>
<u>7. osztály</u>	<u>szorgalom jegyek</u>	<u>szorgalom jegyek</u>
	<u>közös</u>	<u>közös</u>
<u>8. osztály</u>	<u>megegyezéssel.</u>	<u>megegyezéssel.</u>

Elvárás:

- tantervi minimumra épül.

Korlátok, megállapodások:

- A tanuló jogosult szeptember folyamán megtudni tantárgyi követelményeket.
- Egy nap maximum két nagydolgozat íratható.
- A témazáró dolgozatot, az összefoglalás után, az előző órán be kell jelenteni, és azt az osztálynaplóba be kell jegyezni.
- A röpdolgozat; tantárgytól függően, a tanóra maximum felét veheti igénybe, illetve két leckénél nagyobb terjedelmű tananyagot nem ölelhet fel; feleletnek minősül.
- A pedagógus az előírt tantárgyi követelményeknek megfelelően leadott tananyagot kérheti csak számon, megfelelő elmélyítés után.
- Az óráról hiányzó tanulótól a következő órán a tanult anyag nem kérhető számon.
- Érdemjegy csak tudásra adható, fegyelmi eszközként nem alkalmazható.

- Nem adható szaktárgyi érdemjegy fegyelmezetlenségért, órai hiányzásért, késésért, felszerelés hiányaért, olyan tananyagért, mely a helyi tanterv követelményeiben nem szerepel.
- Az érdemjegyet a kihirdetéssel egyidejűleg beírjuk az osztálynaplóba és az ellenőrzőbe. Az ellenőrző hiánya miatt be nem íratott jegyet a tanulónak kötelessége a következő órán pótoltatni.
- A tájékoztatóban jelöljük a felelet témáját, a dolgozat tárgykörét.
- A beírt osztályzatot csak a szaktanár javíthatja.
- A témazárókat az adott tanéven keresztül köteles minden szaktanár 1 évig megőrizni. A szülők ezeket fogadóórákon, szülői értekezleteken megtekinthetik.
- 1 hónappal a félévi vagy év végi értékelés előtt a szaktanárnak a szülőt tájékoztatni kell arról, ha gyermeke bukásra áll.
- A szaktanárok a félévi és év végi osztályozó értekezlet előtt zárják le a jegyeket.

Elvek

- segítséget nyújt a tantervi követelmények elsajátításában,
- gyakorlást biztosítja,
- elősegíti a bevésést,
- jártassá tesz a tanult algoritmus alkalmazásában,
- segíti az önálló ismeretszerzést.
- bővíti a tanuló szókincsét,
- fejleszti a tanuló kifejezőkészségét,
- fejleszti a memóriát.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák – Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

- szaktanári,
- osztályfőnöki,

- igazgatói,
- nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók tantárgyi, szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvel, oklevéllel. Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye, jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

A tanulók elmarasztalásának elvei és formái

Az elmarasztalás szempontjai:

- a Házi rend szabályainak megszegése
- az általános emberi együttélési szabályokat nem tartja be
- társai és nevelői emberi méltóságát nem tartja tiszteletben

A fegyelmező intézkedések fokozatai:

- szaktanári
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi figyelmeztetés, intés, megrovás és annak bejegyzése az osztálynaplóba.

A figyelmeztetés, intés és megrovás a tájékoztató füzetbe kerül beírásra. Ennek bejegyzése az intézményvezető, az osztályfőnök, a tanulószobás nevelő, a szaktanár feladata. A bejegyzést a szülőnek láttamoznia kell.

A fegyelmező intézkedések közé soroljuk még a jutalommegvonást

2.8.1. Az írásbeli és szóbeli feladatok, az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei és korlátai

- Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.

- A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.
- A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatása.
- Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.
- A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.
- A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.
- A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.
- Önképzésre nevelés.
- Önálló gyűjtőmunka végzése.
- Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.
- Önellenőrzésre, önértékelésre nevelés.
- A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Hétvégére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanórától a másikra.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

- Jól előkészített legyen,
- kapcsolódjon az órai munkához,
- pontosan meghatározott, egyértelműen megfogalmazott feladatokat kapjanak a tanulók,
- módot adhat a differenciálásra,
- motiváló legyen,
- alapozza meg az önálló tanulás képességét,
- segítse az önálló ismeretszerzésre való igény kialakulását (könyvtárhasználat, Internet használat),
- megfelelő mennyiségű legyen, ne terhelje meg a gyereket.

Korlátai:

- Lehetőség szerint ne adjunk írásbeli házi feladatot nagyobb iskolai szünetekre (ősz, téli, tavaszi, nyári szünet),
- mérsékeljük az írásbeli feladatok mennyiségét a tanulmányi versenyek és az iskolahét idején is,
- a házi feladat adása nem lehet a fegyelmezés eszköze.

2.8.2. Oktatási eredményvizsgálatok

- „Bemenetkor” az első osztályosok ismeretanyagának, képességeinek felmérése, a feladatok meghatározása, szükség esetén fejlesztőpedagógus segítségével.
- „Átmenetkor” a 4. és 5. osztályban tanítók és a szaktanárok közösen összeállított anyagon mérik az alapkészségek helyzetét (hangos és szövegértő olvasás, helyesírás, matematika).
- Országos mérések 4., 6. és 8. évfolyamon minden tanév májusában.

2.9. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanulók jutalmazásának elvei és formái

A nevelőtestület a tanulót a tanulmányi munkában elért kiemelkedő eredményért, a magatartási és szorgalmi követelmények kimagasló teljesítéséért, a kiváló közösségi munkáért, illetve az iskola hírnevének erősítéséért dicséretben, jutalomban részesíti.

Dicséret a következő esetekben adható:

- iskolai versenyen való részvétel
- iskolai rendezvények előkészítése, szervezése, ill. részvétel;
- folyamatosan kiemelkedő tanórai munka,
- kimagasló tanulmányi teljesítmény;
- az iskola képviselője;
- az osztályközösségi tevékenység
- az osztályban, az iskolában betöltött tisztség pontos ellátása
- egymás segítése.

A dicséret fokozatai:

- szaktanári írásbeli dicséret és annak bejegyzése az osztálynaplóba;
- osztályfőnöki, napközis nevelői írásbeli dicséret és annak bejegyzése az osztálynaplóba;
- igazgatói írásbeli dicséret és annak bejegyzése az osztálynaplóba;

A fokozatok bejegyzésére a tájékoztató füzetbe és a naplóba a dicséretet adó nevelő jogosult.

Jutalmazás formái:

- szaktanári,
- napközis nevelői,
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi dicséret.
- Egyéb: jutalomkirándulás, rendezvény támogatása.

A tartósan példamutató magaviseletet, kiváló eredményeket elérő tanulók **dicséretben** részesülhetnek.

Az egyes tanévek végén a kitűnő és jeles eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, amely a tanévzáró ünnepélyen kerül átadásra.

A fegyelmező intézkedések fokozatai:

- szaktanári
- osztályfőnöki,
- igazgatói,
- nevelőtestületi figyelmeztetés, intés, megrovás és annak bejegyzése az osztálynaplóba.

A figyelmeztetés, intés és megrovás a tájékoztató füzetbe kerül beírásra. Ennek bejegyzése az intézményvezető, az osztályfőnök, a tanulószobás nevelő, a szaktanár feladata. A bejegyzést a szülőnek láttamoznia kell.

A fegyelmező intézkedések közé soroljuk még a jutalommegvonást.

Magatartás és szorgalom értékelése

A tanulók magatartását és szorgalmát az 1-2. évfolyamon félévkor az osztályfőnök szóvegesen minősíti, és azt a tájékoztatóba, illetve a bizonyítványba bejegyzi. A 2. évfolyam végétől a 8. évfolyam végéig a tanuló magatartását és szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A magatartás és szorgalom negyedévi, félévi, háromnegyed évi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek, és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg, valamint a tanulók is véleményt alkothatnak önmagukról és egymásról. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot a tájékoztatóba vagy az ellenőrzőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- tanórán és tanórán kívül példamutatóan viselkedik
- kötelességtudó, önként vállal feladatokat és azokat teljesíti
- tisztelettudó, társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan,
- előzékenyen, segítőkészen viselkedik
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendszeresen viselkedik
- feladatait teljesíti
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti
- az osztály vagy az iskolai közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- nincs írásbeli intője vagy megrovása

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be (igazolatlanul
- mulasztott)

- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- feladatait nem teljesíti minden esetben
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti (több alkalommal igazolatlanul mulasztott)
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedése közösséget romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, vagy ennél magasabb fokú büntetése van

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok, minősítések eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább négynek az együttes megléte szükséges, ha egyéb kizáró ok nem lép fel.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többletfeladatokat is, és azokat elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- a tanórákon többnyire aktív
- többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti
- munkavégzése többnyire pontos, megbízható
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- önálló munkájában figyelmetlen, önként nem vállal feladatot
- a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik, rendetlen

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül
- feladatait folyamatosan nem végzi el
- az előírt követelményeknek nem, vagy csak minimális szinten felel meg
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, osztályzatok, illetve minősítések eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább négy együttes megléte szükséges.

2.10. A tanulók továbbhaladása

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei:

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja,
- magántanuló volt.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.

Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamismétlésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

2.11. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Településünkön roma nemzetiségűek élnek.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának

megismerését szolgáló tananyagot az iskola a következő tantárgyak helyi tantervébe építette be: magyar nyelv és irodalom, történelem, technika, ének-zene, rajz, környezetismeret. A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.

A nemzetiségekről szóló oktatás szinterei

- A következő tanítási órák: történelem, ének-zene, magyar nyelv és irodalom, osztályfőnöki.
- Szabadidős tevékenységek: (projekt hetek, diákönkormányzati programok, vetélkedők, könyvtári programok).
- Lehetőség szerint a nemzetiségi önkormányzatok bevonása: ismertető, előadók kérése.

2.12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztését,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,
- a differenciáló módszerek alkalmazását,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,

- a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálását,
- a továbbtanulás támogatását,
- személyiségfejlesztést és közösségépítést,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését,
- partnerközpontú nevelést.

Gyermek- és ifjúságvédelmi munka iskolánkban

Céljaink:

- A gyermekek életútjának figyelemmel kísérése.
- A hátrányos megkülönböztetés elkerülése.
- Az egyenlő bánásmód, esélyegyenlőség megteremtése.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet értelmében:

6. § (1) A nevelési-oktatási intézmények közreműködnek a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködnek a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermekeket, tanulókat veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

Nagy súlyt helyezünk iskolánkban a gyermek- és ifjúságvédelemre. Ennek fontossága adódik a hátrányos helyzetű családi életből is. A családi nevelés hiányosságaiból adódó sok tanulási és magatartási problémával küszködünk. A munkanélküli, nehezen élő, anyagi gondokkal birkózó szülők nem tudnak megvalósítható célt tűzni gyermekeik elé, nem tudnak egy ideális követendő példát számunkra felmutatni. Ennek a feladatnak a zöme az iskolára hárul. Mi próbáljuk meg ezt a csorbát kiküszöbölni.

Iskolánk azzal is segíti a család nehéz anyagi körülményeit, hogy biztosítja ezeknek a gyerekeknek a délutáni foglalkozásokon való részvételt, a menzai étkezést. Kiemelt feladatként kezeljük a 16 évet be nem töltött 8. osztályt elvégzett tanulók sorsát. Igen nagy jelentősége van a felvilágosító munkának. Felhasználunk erre minden tanóra és osztályfőnöki óra adta lehetőséget. Külső szakemberek bevonását sokszor vesszük igénybe. Több foglalkozást tartunk azzal a céllal is, hogy minél többet tartózkodjanak az iskolában, a közösségben.

Szervezünk:

- életvitel és gyakorlati ismeretek foglalkozást,
- felzárkóztató foglalkozást, ahol a játék örömét is megismertetjük,
- ajánljuk a napközibe, tanulószobára való beiratkozást,
- segítjük a tartalmas, hasznos szabadidő eltöltését.

Igyekszünk mindazt biztosítani a tanulóknak, ami segíti az emberi együttélés normáinak betartását. Szeretnénk pótolni azokat a hiányosságokat, ami a családi nevelésből kimarad. Szükséges a jövőben bekapcsolódnunk az iskolán kívüli segítő programokba, így:

- Útravaló programba
- Arany János középiskolai programba.

Ösztönözni kell a tanulóinkat, hogy érettségig adó középiskolákban tanuljanak tovább.

2.13. Projektoktatás

A projekt közösen végzett tevékenységek sorozata. Középpontjában egy gyakorlati jellegű probléma áll, melyet a diákok és tanárok közösen, több szempont szerint elemezve, komplex módon dolgoznak fel. A projektmódszer legfontosabb értéke maga a munkafolyamat. Az egyéni munka mellett megjelenik a csoportos tevékenység, az együttműködés (kooperativitás). Mindenki saját képességei, egyéni tapasztalatai alapján járul hozzá a csoport munkájához. A munkafolyamat eredménye a produktum, amely lehet:

- tárgy, játék, társasjáték,
- modell (minta a valóság tanulmányozásához, terv, pl. szabásminta stb.),
- makett (gép, eszköz, kicsinyített alkotás),
- előadás, színdarab, magnófelvétel, videofelvétel, fénykép,
- írásmű, művészeti alkotás, kiállítás, összetett alkotások,
- bemutató, tábló, diagram, elméleti megoldás,
- rendezvény, ünnepély,
- egyéb.

A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és a közös tevékenységre épít. Egyik fő jellegzetessége a résztvevők nagyfokú szabadsága, önállósága. A projektmódszer alkalmazásával kilépünk a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretektől. Az ismeretszerzés a különböző tevékenységek során, alkotó módon történik. Nem a pedagógus adja át az ismereteket, hanem a tanulók szerzik meg azokat a tevékenységek során. Tanítás, ismeretátadás, ismeret-felhalmozás helyett a tanulás, az ismeretszerzés, és a képességfejlesztés kerül előtérbe. A projekt megvalósítása során a hangsúly az együttes munkálkodáson, egymás segítésén, elfogadásán, a kommunikációs készségek, technikák elsajátításán van. Ha ez valóban sikerül, akkor érvényesülhet a projekt didaktikai hármis alapelve: átélés – ismeretszerzés – megértés. Ez a módszer elősegíti, hogy tanulóink értékteremtő munkát végezzenek közösen, emellett az önálló ismeretszerzést is biztosítja. Intézményünk leginkább különböző témnapok (egészségnap, karácsonyi, húsvéti készülődés, roma nap, Víz világnapja, Föld napja, Anyák napja stb.) megszervezésekor részesíti a projektmódszert előnyben, melyek megszervezése az adott pedagógusok feladat.

2.14. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Cigány nemzetiségi iskola lévén kiemelten fontos számunkra, hogy tanulóink megismerjék történelmi hagyományait, kulturális kincseit. Fejlesszük éreklődésüket saját múltjuk iránt. A lovari nyelv tanulása során tegyük motiváltá őket. Ingerszegény környezetben élő tanítványaink számára segítsünk megtalálni jövőképeket, juttassuk minél több sikerélményhez gyermekeinket. Tegyük számukra elérhetővé céljaikat, alapozzuk meg sikeres pályaválasztásukat.

Mindezen célok megvalósítására nagy hangsúlyt fordítunk, előtérbe helyezzük az egyén személyiségének harmonikus és kiegyensúlyozott fejlesztését. A kiegyensúlyozatlan, változó hangulatú, agresszív tanulók esetében legfontosabb a tanulóbarát környezet kialakítása, a toleráns és rugalmas pedagógusszemélyiség és magatartás jelenléte, valamint a hatékony konfliktuskezelés.

Pedagógusainkkal szembeni elvárások:

- a tanítványaik és családi hátterük alapos ismerete
- az együttélés szabályainak következetes betartatása tanulóinkkal
- közösségépítés iránti elkötelezettség
- megújulás iránti hajlandóság
- esztétikus osztálytermi környezet kialakítása és annak megőrzése
- fejlett pedagógiai módszertani eszköztár
- tanuló érdekében együttműködés a kollégákkal, team munka

Tanórai módszerek:

- beszélgetés
- ráhangolódás az órára
- csoportmunka
- páros munka
- vitakultúra alkalmazása
- példaképek megismerése

Tanórán kívüli módszerek:

- érdemek, teljesítmények elismerése iskolai szinten
- közös programok osztályszinten

- iskolai szintű rendezvények, projektnapok
- szülők bevonása az iskolai rendezvényekbe
- szoros és rendszeres kapcsolattartás a szülői házzal
- település szintű rendezvények, ünnepek szervezése
- sikeres roma emberek bemutatása
- roma kultúra értékeinek megmutatása
- pályorientációs foglalkozások

Erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Kriminológiai aspektusok

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

Napjainkban az iskola szerepét úgy szokták felvetni, hogy betölti-e a szükséges nevelő hatását, segít-e azokban a problémákban (érzelmi, szociális), melyek az iskolában megnyilvánulnak. A tünetek, zavarok, elváltozások minden életkorban más-más jellegűek, megnyilvánulásuk, más oki konstellációt tükröznek.

Kisgyermekkorban a szülői kapcsolatból való kiszakadás, az önállósodás, a kortárs csoportban az egyenrangú kapcsolatok alakítása és tartása jelentenek problémát, konfliktusforrást. Tízéves kor körül megjelennek a felnőtté válás problémái (felnőtt szerep, nemi szerep, identitástudat stb.). Gyakori jelenség, hogy a család kultúra és az intézményi elvárások egymástól távol állnak, és a gyermek nem képes alkalmazkodni az iskola szabályaihoz és más, deviáns viselkedési normákat közvetít. Ezeket az értékkülönbségeket a szabálytudat erősítésével valamint a társadalmilag elvárt normák közvetítésével fel kell oldanunk, hiszen ez többé-kevésbé nyílt konfliktus formájában is megjelenik az iskolában.

A vázolt problémák fokozottan és halmozottan jelentkeznek a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

A bűnmegelőzés tartalmi elemei

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál.
- A felmerülő helyzetek, konfliktusok, krízisek minél előbbi és hatékony, mintaértékű kezelése, megoldása.
- Információgyűjtés és -elemzés a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókról.
- Folyamatos figyelemmel kísérésük, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé.
- Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószer) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről.
- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása.
- Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében.
- Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése.
- Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak.
- Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása.
- A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése.

A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

- Mentálhigiéné, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési. illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével
- Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság)
- Személyiségfejlesztés
- Közösségfejlesztés
- Drámapedagógiai eszközök

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

2.15. A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata

Iskolánk nevelői közössége a dokumentumot a vonatkozó jogszabályi előírások alapján módosította. A módosítások bevezetése 2013. szeptember 1. napjától történik felmenő rendszerben. A bevezetésben nem érintett évfolyamokon a nevelő-oktató munka a 2004. szeptember 1. napjától érvényes pedagógiai program szerint folyik.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala: a dokumentumot a fenntartó székhelyén, az iskola könyvtárában, az intézményvezetői irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján és a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai.

A *pedagógiai programot/módosítását* az intézmény diákönkormányzata 2016. május 11. napján tartott ülésén véleményezte, melyet aláírással tanúsítok.

Kelt: Nyírparasznya, 2016. május 11.

Baloghné Papp Livia

diákönkormányzat képviselője

A *pedagógiai programot/módosítását* a szülői szervezet (közösség) 2016. május 11.. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet (közösség) véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Nyírparasznya, 2016. május 11.

Kovács Mónika

szülői szervezet (közösség)

képviselője

A *pedagógiai programot/módosítását* az intézményi tanács 2016. május 11. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Nyírparasznya, 2016. május 11.

Szabó János
intézményi tanács képviselője

2.16. A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A *pedagógiai programot/módosítását* az intézmény nevelőtestülete 2016. május 11. napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: Nyírparasznya, 2016. május 11.

Tatárné Csőke Erzsébet

hitelesítő nevelőtestületi tag

P.H.

Blizman Csaba

hitelesítő nevelőtestületi tag

A pedagógiai programot jóváhagyom.

Kelt: Nyírparasznya, 2016. május 11.

Szabó Irén
intézményvezető

P. H.